

Draiboek
Tweede Landelijke Beoordeling primaire waterkeringen
Overstromingskansen (LBO2)

Versie 0.4 (90%)
6 juli 2022
Vastgesteld door ##

1. Inleiding	5
Beoordeling van de primaire waterkeringen	5
Doel Draaiboek	6
Doelgroep draaiboek	6
Totstandkoming draaiboek	6
Ambitie LBO-2	7
2. Rol en taakverdeling	8
Beheerders (waterschappen en RWS)	9
Toezichthouder en rapporteur (ILT)	9
Procesregisseur (DGWB)	9
Informatiehuis Water (IHW)	9
3. Relatie met andere beheerprocessen	10
Relatie Beoordeling en Zorgplicht	10
Relatie Beoordeling en HWBP	11
4. Omgaan met nieuwe kennis en inzichten	12
Definitie nieuwe kennis	12
Kennisontwikkeling	12
Nieuwe kennis i.r.t. het Basisinstrumentarium	12
5. Planning	14
Areaalplanning beheerder	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Landelijke planning	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Samenloop met andere beheerders binnen dijktraject	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6. Voorbereiding en uitvoering van de beoordeling	15

Verhaal van de Kering	15
Selectie en analyse relevante mechanismen (Plan van Aanpak)	15
Selectie en analyse dominante faalpaden	16
7. Kwaliteit van de beoordeling	17
Algemeen	17
Kwaliteitsindicatoren	17
Werkatelier	18
IPLD Helpdesk	21
KKP Collegiaal advies	22
ENW Advies	22
8. Trajectrapportage en logboek	22
Beoordelingsrapportage van het dijktraject	22
Landelijk verslag	23
9. Vaststellingsprocedure beoordeling dijktraject en samenloop	24
Vaststellingsprocedure beoordeling dijktraject	24
Samenloop	25
10. Informatie-uitwisseling	27
Nationaal Basisbestand Primaire Waterkering (NBPW)	27
Waterveiligheidsportaal (WVP)	27
11. Besluitvormingsproces draaiboek	28
Ambtelijke voorbereiding	28
Bestuurlijke besluitvorming	29
12. Monitoring en Escalatieprocedure	30
13. Communicatie over de resultaten van de beoordeling	30
14. Evaluatie LBO-2	31

Bijlage 1	Memo Overzicht Omgevingswetgeving i.r.t. de veiligheid van primaire waterkeringen	32
Bijlage 2	Memo Beschrijving waterveiligheidssysteem en omgaan met nieuwe kennis	33
Bijlage 3	Kwaliteitsdimensies en -indicatoren en daaraan gestelde eisen	34
Bijlage 4	woordvoeringslijn resultaten LBO2	37

Projectteam Draaiboek LBO2

RWS WVL (BOI/MR)

Astrid Labrujere astrid.labrujere@rws.nl

Alessandra Bizzarri alessandra.bizzarri@rws.nl

Deltares (BOI/MR)

Han Knoeff han.knoeff@deltares.nl

IHW

Joost van der Hammen j.vanderhammen@ihw.nl

ILT

William van Berkel william.van.berkel@ilent.nl

Gert-Jan ten Napel gertjan.ten.napel@ILenT.nl

DGWB

Don de Bake don.de.bake@minienw.nl

Johan Offermans johan.offermans@minienw.nl

UvW

Douwe Yska dyska@uvw.nl

Waterschappen

Elise Reincke ereincke@weterskipfryslan.nl

Leontien Barends l.barends@hhsk.nl

Martijn van den Berg m.vandenberg@zuiderzeeland.nl

Ronny Vergouwe R.Vergouwe@wsrl.nl

Reindert Stellingwerff RStellingwerff@Vallei-Veluwe.nl

Joost Borgers JBorgers@Vallei-Veluwe.nl

Rijkskeringen

Maarten Borgdorff maarten.borgdorff@rws.nl

HWBP

Anouk te Nijenhuis anouk.te.nijenhuis@rws.nl

Kenrick Heijn kenrick.heijn@hoogwaterbescherming.nl

1. Inleiding

Beoordeling van de primaire waterkeringen

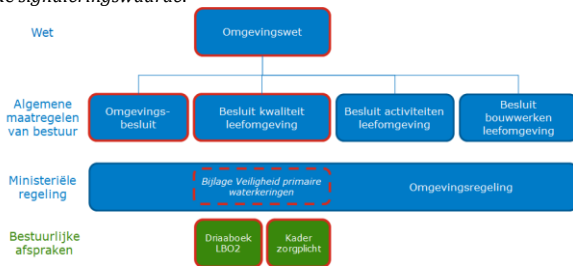
Sinds 1 januari 2017 is de overstromingskans de basis voor de beoordeling van de veiligheid van de primaire waterkeringen door de beheerders. In de periode 2017-2023 is de eerste beoordeling primaire waterkeringen op basis van overstromingskansen (LBO1) uitgevoerd. Voorliggend draaiboek bevat bestuurlijke afspraken t.a.v. de uitvoering van de tweede beoordeling primaire waterkeringen op basis van overstromingskansen (LBO2), in de periode 2023-2035.

In LBO1 is veel ervaring opgedaan met het beoordelen op basis van overstromingskansen. In LBO2 zetten we de leercurve uit de eerste beoordelingsperiode door met als resultaat steeds betere/scherpere overstromingskansen. De overstromingskansanalyse staat centraal, nu echter meer gericht uitgevoerd op het verwachte faalgedrag van de waterkering. De beoordelingsmethodiek is een doorontwikkeling van de in 2017 in gebruik genomen overstromingskansbenadering. De Omgevingsregeling spreekt van monitoring van de omgevingswaarden, wat neer komt op het 'bewaken' van de veiligheid door de beheerder zodanig dat hij -op tijd- maatregelen kan treffen en het hele systeem van primaire waterkeringen in 2050 op orde is. De focus in LBO2 ligt op continu inzicht in overstromingsrisico's, waarbij de beoordeling onderdeel vormt van de monitoring en het basisinstrumentarium continu door ontwikkelt.

De Omgevingsregeling bevat minder inhoudelijke voorschriften dan de Ministeriële Regeling uit 2017 en is gericht op het beschouwen van gebeurtenissen die gezamenlijk leiden tot overstroming (faalpaden). Inzicht in deze gebeurtenissen is nodig voor het bepalen van realistische overstromingskansen. De beheerder weet als geen ander welke faalpaden wel en welke niet relevant zijn en dus een significante bijdrage leveren aan de overstromingskans of faalkans. Een reële overstromings- of faalkans wordt bepaald door de locatie- en situatie specifieke omstandigheden van de waterkering. Modellen zijn daarbij ondersteunend en niet leidend.

Met het in werking treden van de Omgevingswet (Ow)¹, het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl)² en de Omgevingsregeling (Or)³ per 01-01-2023, zijn de *omgevingswaarden*⁴ van de dijktrajecten en de 'andere parameters voor de signalering over de veiligheid van een dijktraject' van kracht. De omgevingswaarden zijn voor alle primaire dijktrajecten opgenomen in Bijlage 2 van het Bkl.

Onder de voormalige Waterwet stonden deze de omgevingswaarden bekend als normen; de *ondergrens* en de *signaleringswaarde*.

Figuur 1 juridisch stelsel Omgevingswet i.r.t. de beoordeling van primaire waterkeringen.

¹ <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/>

² <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/besluit-kwaliteit-leefomgeving/>

³ <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/omgevingsregeling/>

⁴ <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingswaarde/>

In [Bijlage 1](#), *Memo Overzicht Omgevingswetgeving i.r.t. de veiligheid van primaire waterkeringen* is bovenstaand juridische stelsel op hoofdlijnen uiteengezet, specifiek t.a.v. de artikelen m.b.t. de beoordeling van primaire waterkeringen. Eenieder die werkt aan het beoordelen of ontwerpen van primaire waterkeringen wordt aanbevolen de betreffende artikelen uit de Omgevingswetgeving en de toelichting daarop te lezen. Elke beheerder dient de omgevingswaarden van de dijktrajecten in zijn beheer te monitoren. Dat betekent concreet:

1. Continu bewaken van veranderingen in het watersysteem vanuit de algemene zorgplicht (continu proces) en
2. De overstromings- of faalkans van het dijktraject tenminste eens per twaalf jaar bepalen door het uitvoeren van een beoordeling (periodiek proces).

T.a.v. het tweede punt, de beoordeling, zijn waterschappen en Rijkswaterstaat verplicht *ten minste* eenmaal per twaalf jaar een beoordeling uit te voeren volgens de op dat moment geldende *Omgevingsregeling met betrekking tot de veiligheid van primaire waterkeringen*.

Vanaf 1-1-2023 is de procedure zoals opgenomen in *Bijlage XXXIIA bij de artikelen 12.2b en 12.2c (Procedure beoordeling primaire waterkeringen)* [\[ref\]](#) van kracht. De beoordeling geeft inzicht in de toestand van de primaire waterkeringen, in het licht van de genoemde omgevingswaarden uit het Bkl. Feitelijk bepaalt de beheerder de afstand tot de gestelde omgevingswaarden. Alle dijktrajecten moeten in 2050 aan de omgevingswaarden voldoen (resultaatsverplichting), er is zodoende na LBO-2 nog vijftien jaar de tijd om de waterkeringen die niet aan de omgevingswaarde voldoen, te verbeteren.

De *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA, hoofdstuk 2* beschrijft de beoordeling op basis van faalpaden op hoofdlijnen. De beheerder bereidt de beoordeling voor (opstellen verhaal van de kering, bepalen relevante mechanismen, schrijven plan van aanpak), voert deze uit (feitelijke analyse conform opgesteld plan van aanpak) en rapporteert het resultaat aan het eigen bestuur en de minister. Het expliciet omgaan met onzekerheden en het beschouwen van de hele keten van gebeurtenissen die leidt tot overstroming (faalpadmethodiek) zijn in de processtappen geïmplementeerd.

Doel Draaiboek

Dit draaiboek bevat de bestuurlijke *afspraken* tussen de bij de beoordeling betrokken partijen t.a.v. de *uitvoering van de beoordeling*. Het draaiboek geeft nadere invulling aan hetgeen over de beoordeling van primaire waterkeringen is opgenomen in de Omgevingswet, het Besluit Kwaliteit Leefomgeving, de Omgevingsregeling en de toelichting(en) op deze formele documenten.

Alleen door intensief samen te werken, met oog voor elkaars belangen en verantwoordelijkheden, kan LBO-2 succesvol zijn. Betrokken partijen zijn afhankelijk van elkaars informatie en medewerking. Dit draaiboek bevat afspraken over de praktische uitvoering van de beoordeling, onder meer t.a.v. het Plan van Aanpak en de planning, ondersteuning en advies (werkateliers), kwaliteitsborging, uitwisselen van informatie en gegevens en de rapportage. Ook bevat dit draaiboek de kwaliteitseisen en de meetmethoden bij de in *Bijlage XXXIIA van de Omgevingsregeling* genoemde kwaliteitsindicatoren.

Doelgroep draaiboek

Dit draaiboek is bedoeld voor iedereen die inhoudelijk of beleidsmatig bij de beoordeling van primaire waterkeringen is betrokken.

Totstandkoming draaiboek

Deze eerste versie van het draaiboek voor de tweede beoordelingsronde is onder penvoering van DGWB met alle bij de beoordeling van primaire waterkeringen betrokken partijen (zie Hoofdstuk 2) opgesteld, besproken in diverse ambtelijke gremia [zie Dit draaiboek en elke nieuwe versie hierna doorloopt de ambtelijke voorbereiding gevolgd door vaststelling door de minister van I&W in het Bestuurlijk Overleg

Water.

Ambtelijke voorbereiding] en op ###-###-#### bestuurlijk bekrachtigd in het Bestuurlijk Overleg Water [zie Bestuurlijke besluitvorming].

De evaluatie van de eerste ronde beoordeling (LBO1) in 2023 geeft mogelijk aanleiding afspraken in dit draaiboek te schrappen, te wijzigen of toe te voegen. Het is echter onwenselijk dit draaiboek regelmatig te wijzigen.

Ambitie LBO-2

In LBO-2 zet de sector een grote stap richting 'continu beoordelen', de beheerder is steeds beter in staat om op elk moment de veiligheid (afstand tot de norm) te bepalen, gegeven actuele kennis en informatie.

Wanneer de tweede ronde beoordeling gereed is resteren nog 15 jaar tot 2050. In die 15 jaar versterken de beheerders de dijktrajecten die als resultaat van LBO2 niet aan de omgevingswaarde blijken te voldoen, in de wetenschap dat een versterkingsproject een doorlooptijd kent van soms wel tien tot vijftien jaar. De derde ronde beoordeling (LBO-3) start in 2047, slechts drie jaar voor 2050. Deze ronde moet dan ook de bevestiging opleveren dat in 2050 alles ook daadwerkelijk aan de Omgevingswaarde voldoet.

Met LBO-2 zet de sector weer een grote stap richting het beleidsdoel: alle primaire waterkeringen voldoen in 2050 aan de Omgevingswaarde. Dit leidt tot de volgende ambitie voor LBO-2.

Ambitie LBO-2

De ambitie voor LBO-2 is een *tijdig, volledig* en *consistent* tweede landelijk veiligheidsbeeld in 2035, waaruit een nauwkeurig beeld van de veiligheidsopgave volgt binnen zowel het HWBP als de eigen beheerorganisatie (zorgplicht), zodanig dat met deze maatregelen het hele stelsel van primaire waterkeringen in 2050 aan de norm voldoet en de beheerder 'in control' is t.a.v. de waterveiligheid.

Het tweede landelijk veiligheidsbeeld is gebaseerd op *reële overstromings- en faalkansanalyses* waarbij het *gedrag* van de waterkering én het verkrijgen van *consensus/overeenstemming* over aanpak en resultaten centraal staan.

In 2035 heeft elke beheerder continu inzicht in de overstromingskansen van de dijktrajecten in zijn beheer.

2. Rol en taakverdeling

In paragraaf 1.2 van de Toelichting op de Wijziging Omgevingsregeling [ref] zijn de rollen van de verschillende partijen in het beoordelingsproces beschreven en wordt voor een meer uitgebreide beschrijving verwezen naar dit Draaiboek.

Om de 2^e beoordelingsronde vlot te laten verlopen, is het belangrijk dat de betrokken partijen gedurende de uitvoering van de beoordeling intensief samenwerken en oog blijven houden voor elkaars rollen en taken. Alleen dan is een doelmatige en efficiënte beoordeling mogelijk, kunnen eventuele hobbels in het proces en/of onvolkomenheden in het instrumentarium tijdig en in goed overleg worden opgelost en worden de vervolprocessen adequaat gevoed. Tabel 1 is afkomstig uit de Toelichting op de wijziging Omgevingsregeling. Onder de tabel is per organisatie een beknopte toelichting opgenomen, met als toevoeging het Informatiehuis Water.

Partij		Rol
Organisatie	Onderdeel	
Beheerders		
De waterschappen		<ul style="list-style-type: none"> - Beoordelen dijktrajecten in beheer bij waterschappen en brengen verslag daarover uit aan de minister. - Signaleren problemen en aandachtspunten voor het proces van het beoordelen. - Maken afspraken over de beoordeling van dijktrajecten die onder meerdere beheerders vallen.
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Rijkswaterstaat	<ul style="list-style-type: none"> - Beoordeelt dijktrajecten in beheer bij Rijkswaterstaat en rapporteert aan de minister. - Signaleert problemen en aandachtspunten voor het proces van het beoordelen. - Maakt afspraken over de beoordeling van trajecten die onder meerdere beheerders vallen.
Toezichthouder en rapporteur		
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Inspectie Leefomgeving en Transport (verder: ILT)	<ul style="list-style-type: none"> - Houdt toezicht op de kwaliteitsborging van de beoordelingen van de primaire waterkeringen door de beheerder. - Houdt in het toezicht o.a. rekening met de Or en de bijlagen voor het uitvoeren van de beoordeling. - Zorgt voor onafhankelijke berichtgeving naar de bewindspersoon van IenW over o.m. de voortgang van de beoordelingen.
Procesregisseur		
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Directoraat-Generaal Water en Bodem	<ul style="list-style-type: none"> - Regisseur van het gehele proces en bewaakt vanuit deze rol de voortgang van het proces. - Stelt instrumenten beschikbaar ter ondersteuning van de uitvoering van de beoordeling: het Beoordelings- en Ontwerpinstrumentarium.

		<ul style="list-style-type: none"> - Stelt jaarlijks een releasekalender op voor nieuwe kennis en instrumenten die door het Rijk worden ontwikkeld. - Verantwoordelijk voor communicatie over voortgang van de beoordeling. - Verantwoordelijk voor het (laten) evalueren van het doorlopen van het beoordelingsproces.
--	--	--

Tabel 1 rollen binnen LBO2 volgens de Toelichting op de wijziging Omgevingsregeling paragraaf 1.2

Beheerders (waterschappen en RWS)

De beheerder (waterschap of RWS) is verantwoordelijk voor regie op en uitvoering van de eigen trajectbeoordeling, als onderdeel van de *monitoring van de waterveiligheid*. Hierin staat de zorgplicht centraal. De activiteiten zoals beschreven in het kader zorgplicht [ref] leveren kennis en informatie op over de actuele staat van de waterkering, belangrijke input voor de faalpadanalyses binnen de beoordeling. Beheerders delen hun ervaringen zowel onderling als met DGWB/RWS, ten behoeve van de doorontwikkeling van het Basisinstrumentarium.

Met opmerkingen [BDd1]: TEKST BEHEERDERS
(Reindert + Luuk + Douwe)

Toezichthouder en rapporteur (ILT)

De ILT houdt bij LBO2, als onderdeel van het toezicht op de waterveiligheid, toezicht op hoe de kwaliteit van de beoordeling is geborgd. Dit betekent dat de beheerder de informatie, die van belang is om deze borging te toetsen, voor de ILT toegankelijk maakt. De ILT wordt over de start van een beoordeling door de beheerder geïnformeerd en stelt de ILT in staat om informatie in te zien of hierover in contact te treden met de beheerder. Indien de ILT dat noodzakelijk acht, reageert zij schriftelijk naar de beheerder over haar bevindingen.

Met opmerkingen [BDd2]: TEKST ILT
(Gert-Jan + William)

De ILT verzamelt en beoordeelt informatie van de beoordelingen en bericht hierover periodiek aan de bewindspersoon. In het bericht wordt in ieder geval gerapporteerd over de planning van de beoordelingen, de daadwerkelijke uitvoering en eventuele bevindingen uit het toezicht.

Procesregisseur (DGWB)

DGWB is Procesregisseur. Het Rijk vult de regierol in vanuit de systeemverantwoordelijkheid voor de waterveiligheid door het proces van de beoordeling op hoofdlijnen voor te schrijven en daarbij de (inhoudelijke) randvoorwaarden vanuit het waterveiligheidsbeleid te geven. Indien het proces niet loopt zoals vooraf bedacht stuurt DGWB bij, bijvoorbeeld door andere of aanvullende afspraken te maken in dit Draaiboek, of via een wijziging van de Omgevingsregeling.

Met opmerkingen [BDd3]: TEKST DGWB
(Don + Johan)

Informatiehuis Water (IHW)

Het IHW beheert in opdracht van de Stuurgroep HWBP het Waterveiligheidsportaal⁵ (WVP). Het WVP is de plek voor het uitwisselen van gegevens tussen de verschillende waterveiligheidsprocessen en biedt informatie over normen van de dijktrajecten, de (voortgang van) de beoordeling en de (voortgang van) de HWBP dijkversterkingen. Dit alles gekoppeld aan het Nationaal Bestand Primaire Waterkeringen (NBPW, GIS). Het IHW is in opdracht van DGWB beheerder van het NBPW. Zie [Informatie-uitwisseling].

Met opmerkingen [BDd4]: (Joost van der Hammen)

⁵ <https://waterveiligheidsportaal.nl/>

3. Relatie met andere beheerprocessen

De beoordeling is de basis voor het beheersen van overstromingsrisico's. Als na de beoordeling blijkt dat het traject een te grote afstand tot de Omgevingswaarde heeft staat de beheerder voor de vraag welke maatregelen nodig, wenselijk én mogelijk zijn binnen de reguliere lijnorganisatie (Zorgplicht) en/of in HWBP verband. Het beoordelingsresultaat is dus input voor vervolprocessen zoals het uitvoeren van aanvullend onderhoud, het aanscherpen van sluitprotocollen van kunstwerken of het starten van een Trajectaanpak⁶ en daarna een HWBP verkenning. In de Subsidieregeling HWBP zijn de voorwaarden beschreven waaraan een ingediend project moet voldoen.

Andersom zijn voor de beoordeling gegevens uit zorgplicht en versterkingsprojecten nodig.

De methode Integrale scopebepaling waterveiligheidsopgaven⁷ helpt beheerders voor de start van een project te bepalen welke mate van betrokkenheid van de omgeving hierbij zinvol en wenselijk is. De paragrafen hierna leiden naar enkele afspraken die moeten bijdragen aan het goed functioneren van de hele keten.

Relatie Beoordeling en Zorgplicht

De beheerder zorgt ervoor dat de primaire waterkering in een zodanige toestand verkeert dat aan de Omgevingswaarde (eerder: de norm) wordt voldaan en dat dat vervolgens ook zo blijft middels activiteiten binnen de zorgplicht (in stand houden). In het Kader Zorgplicht⁸ zijn afspraken over de praktische uitvoering van de Zorgplicht vastgelegd. Het kader bevat afspraken over diverse zorgplichtactiviteiten zoals het uitvoeren van periodieke inspecties, regulier onderhoud en calamiteitszorg. De meest recente versie is versie 2.0 uit 2015. Het kader Zorgplicht heeft de status van bestuurlijke afspraak tussen de minister en de besturen van de beheerders. In de *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA* wordt verwezen naar de jaarlijkse Veiligheidsrapportage primaire waterkeringen die vanuit de Zorgplicht primaire waterkeringen door de beheerder wordt opgesteld. Deze rapportage bevat actuele informatie over de veiligheid die de primaire keringen en beschrijft de resultaten en actualiteit van uitgevoerde beoordelingen van de dijktrajecten en maatregelen die – onder andere in het Hoogwaterbeschermingsprogramma - vanuit de zorg voor primaire waterkeringen zijn en worden uitgevoerd. Ook de planning van de beoordeling van de diverse trajecten is onderdeel van deze rapportage. Een -niet voorgeschreven- handreiking ('dummy') voor de Zorgplichtrapportage/ Veiligheidsrapportage is door de STOWA opgesteld en te downloaden via de STOWA website⁹.

Voor de beoordeling van een dijktraject is actuele informatie over de (staat van de) waterkering nodig (legger, beheerregister, inspectieresultaten, schouw). Daarnaast is zicht op het geplande onderhoud tot aan de peildatum nodig, aangezien ook dat bij kan dragen aan het verminderen van de overstromingskans. Veel informatie benodigd voor de beoordeling wordt dus verzameld binnen de diverse Zorgplichtactiviteiten. Vastleggen van gegevens die volgen uit de Zorgplichtactiviteiten (Kader Zorgplicht: Informatiemanagementsysteem) is dan ook essentieel voor een kwalitatief goede beoordeling. Bij het uitvoeren van de Zorgplichtactiviteiten is het belangrijk om te weten welke gegevens bij de beoordeling nodig zijn.

De beheerder bewaakt vanuit de zorgplicht of de naar aanleiding van LBO1 genomen maatregelen voor de beheersing overstromingskans voldoende effectief zijn. In paragraaf 7.3 (Versterkingsprojecten) van Bijlage XXXIIA staat dat de tot en met het peiljaar (1-1-2035) geplande of vergunde maatregelen, zoals het suppletieprogramma uit het vigerend kustbeleid en rivierkundige ingrepen, als uitgevoerd dienen te

⁶ <https://unievianwaterschappen.nl/publicaties/handreiking-trajectaanpak/>

⁷ <https://www.hwbp.nl/werkwijze/documenten/rapporten/2021/03/08/integrale-scopebepaling-waterviligheidsopgaven>

⁸ https://plo.nl/publish/pages/132795/kader_zorgplicht_versie_2_0_def_maart_2015.pdf

⁹ https://www.stowa.nl/sites/default/files/assets/PROJECTEN/Projecten%202018/485000%20PIW/485021%20Zorgplicht%20Praktijkvoorbeelden/Stuurgroep%20Zorgplicht/201710_zorgplicht_dummy_handreiking_rapportage_zo.pdf

Met opmerkingen [BDd5]: SCHRIJFTEAM
Douwe, Don, Leontien, Maarten

worden beschouwd. Dat geldt ook voor gepland regulier en aanvullend onderhoud.

Afspraken

- Bestuurlijke afspraken over de (uitvoering van de) Zorgplicht worden in het **Kader Zorgplicht** vastgelegd en niet in voorliggend Draaiboek Beoordeling.
- In het **Plan van Aanpak** voor de trajectbeoordeling geeft de beheerder aan welke informatie volgend uit de verschillende Zorgplichtactiviteiten beschikbaar zijn voor de beoordeling, ofwel de faalpadanalyses. Hier ligt een duidelijke link met het Informatiebeheerplan uit het Kader Zorgplicht, waarin de beheerder beschrijft welke gegevens hij vastlegt t.a.v. Inspectie, Onderhoud, Bediening kunstwerken, Vergunningverlening, Toezicht en handhaving, Calamiteitenzorg, Kennismanagement en Legger & Beheerregister.

Met opmerkingen [BDd6]: Aanbeveling Don: Maak het monitoren van de Omgevingswaarde de top-activiteit in het Kader Zorgplicht en voeg aan de huidige zorgplichtactiviteiten (dagelijks, regulier) ook het beoordelen (minimaal eens per 12-jaar bepalen van de afstand tot de Omgevingswaarde) toe.

Relatie Beoordeling en HWBP

PM HWBP

In de Toelichting op de wijziging Omgevingsregeling staat over de relatie tussen de beoordeling en het HWBP dat het [\[verslag van de beoordeling van een dijktraject\]](#), voorzien van de [\[conformiteitsbrief van de ILT\]](#), aanleiding kan zijn om een versterkingsproject aan te melden bij het HWBP. De beheerder vertaalt het resultaat van de beoordeling (tekort aan veiligheid) eerst in een *Trajectaanpak* met daarin de keuze van type(n) maatregelen en vervolgens in *concrete maatregelen* om het veiligheidstekort weer op te lossen. Deze concrete maatregelen kunnen HWBP projecten zijn. Anders dan voor het landelijke veiligheidsbeeld is voor aanmelden bij het HWBP een meer gedetailleerd beeld van het veiligheidstekort benodigd, per dominant faalpad en op vakniveau. Ook het verloop van de overstromingskans in de tijd tot aan de beoogde planhorizon, in plaats van op één peildatum, is essentieel. De Ingangstoets¹⁰ van het HWBP is bedoeld om vast te stellen of er voldoende informatie is voor een stabiele projectscope, waaronder de waterveiligheidsopgave. Het **[Werkatelier]** in de beoordeling draagt bij aan een stabiele scope van -op de beoordeling volgende- HWBP projecten. De HWBP Ingangstoets leidt dan, wat betreft de waterveiligheidsopgave, niet of in elk geval minder snel tot verrassingen.

Met opmerkingen [BDd7]: Schrijfteam HWBP Anouk te Nijenhuis anouk.te.nijenhuis@rws.nl Kenrick Heijn kenrick.heijn@hoogwaterbescherming.nl Johan Offermans johan.offermans@minienwv.nl

Afspraken

- De beheerder geeft in de [\[beoordelingsrapportage van een dijktraject\]](#) aan of en zo ja waar maatregelen in HWBP kader zijn voorzien. Of het daadwerkelijk tot (deze) HWBP projecten komt volgt echter uit de Trajectaanpak en de eventueel daarop volgende HWBP verkenning.
- De UwV definieert de minimale informatiebehoefte uit LBO2 t.a.v. Trajectaanpak en publiceert dit op de [Trajectaanpak webpagina](#).
- Het HWBP definieert de minimale informatiebehoefte uit LBO2 voor in te dienen projecten en publiceert dit op de [Ingangstoets webpagina](#).

In *paragraaf 7.3 van Bijlage XXXIIA* (Versterkingsprojecten) staat dat versterkingsmaatregelen die op peildatum (1-1-2035) op het Deltaprogramma staan (Verkenning, Planuitwerking of Realisatie) als uitgevoerd dienen te worden beschouwd, waarmee de bijdrage aan de overstromings- of faalkans van het onderdeel van het dijktraject dat wordt versterkt, verwaarloosbaar is. Voor de overige delen van het dijktraject bepaalt de beheerder met faalpadanalyses de bijdrage aan de overstromings- of faalkans. Voor recente opgeleverde projecten bepaalt de beheerder of de invloed van nieuwe kennis op de resultaten uit uitgevoerde ontwerpanalyses leiden tot een significante verandering in de overstromings- of faalkans van het dijktraject, in relatie tot de omgevingswaarde.

Het HWBP is gebaat bij een regelmatige aanwas van het programma. Projecten in dijktrajecten met een -

¹⁰ <https://www.hwbp.nl/werkwijze/programmeren-en-begroten/ingangstoets>

relatief- grote afstand tot de Omgevingswaarde komen bij voorkeur z.s.m. op het HWBP. Veel aanmeldingen aan het eind van LBO2 (richting 2035) zullen niet bijdragen aan een stabiel programma. Ook het beleidsdoel (belang DGWB) om alle dijktrajecten in 2050 aan de Omgevingswaarde te laten voldoen komt dan in gevaar.

4. Omgaan met nieuwe kennis en inzichten

Definitie nieuwe kennis

Onderzoek leidt tot nieuwe inzichten. Ook ervaring met het uitvoeren van overstromingskansanalyses leidt tot nieuwe inzichten. Deze nieuwe inzichten noemen we ook wel *nieuwe kennis*. Nieuwe kennis kan op het hele beoordelingsproces van toepassing zijn, bijvoorbeeld op de aanpak (slimmer), op schematisaties (beter) of op een rekenmodel (scherper). Nieuwe kennis kan direct in een overstromingskansanalyse worden toegepast, of eerst worden verwerkt in een instrument, bijvoorbeeld een applicatie of een handleiding. De beheerder past alle hem beschikbare kennis toe, het rijk stelt algemene en generieke kennis ter beschikking via het basisinstrumentarium.

Kennisontwikkeling

In *paragraaf 7.2 van Bijlage XXXIIA* (Omgaan met nieuwe kennis) is op hoofdlijnen beschreven hoe het beschikbaar komen van nieuwe kennis de planning van de beoordeling kan beïnvloeden. In *Bijlage 2, Memo Beschrijving waterveiligheidssysteem en omgaan met nieuwe kennis* is in meer detail beschreven dat kennisontwikkeling doorlopend plaatsvindt, door Rijk, waterschappen en HWBP, door kennisinstellingen en bedrijfsleven. Onderzoek naar de sterkte van en belastingen op waterkeringen leidt tot nieuwe kennis die vervolgens, bij voldoende vertrouwen, in de praktijk kan worden toegepast. Dat kan rechtstreeks, of met nieuwe of verbeterde rekenmodellen. In dezelfde memo is opgenomen dat de beheerder in de jaarlijkse Veiligheidsrapportage (Zorgplicht) rapporteert over de impact van nieuwe kennis op het veiligheidsbeeld. De beheerder is verantwoordelijk voor het volgen van kennisontwikkeling en het rekening houden nieuwe kennis die het beeld van de veiligheid van de waterkeringen in zijn beheer kan beïnvloeden (Wilnis arrest¹¹). De Hoge Raad heeft destijds aangegeven dat de -ten tijde van de doorbraak bestaande- kennis van het risico, dient te worden meegewogen. De beheerder heeft daarom de taak het overzicht op kennisontwikkeling te houden (haalplicht). Aanbieders van nieuwe kennis hebben de taak beheerders te informeren over in ontwikkeling zijnde kennis (brengplicht). Gezamenlijk moet getracht worden te voorkomen dat de beheerder wordt overvallen door nieuwe kennis.

Nieuwe kennis i.r.t. het Basisinstrumentarium

De Omgevingsregeling en de twee bijlagen daarbij bevatten *voorschriften* voor het beoordelingsproces (*Procesinstrumentarium*). De Omgevingsregeling is -in principe- voor 12 jaar vastgelegd. De minister stelt daarnaast diverse handleidingen en instrumenten -het *Basisinstrumentarium*- beschikbaar die de beheerder *kan* gebruiken bij het beschouwen van de hele keten van gebeurtenissen die leidt tot overstroming. Het gaat om diverse handleidingen, modellen, applicaties, Technische Leidraden en databases met hydraulische belastingen.

In de Toelichting op de Wijziging van de Omgevingsregeling is (hoofdstuk 3) het Basisinstrumentarium voor beoordelen en ontwerpen op hoofdlijnen beschreven. Opgedane nieuwe kennis *kan* periodiek verwerkt worden in het Basisinstrumentarium, geprioriteerd op basis van beschikbare middelen. Het is dus zeker niet zo dat alle nieuwe kennis automatisch in het Basisinstrumentarium terecht komt. De kwaliteit van de instrumenten in het Basisinstrumentarium is in principe geborgd en de instrumenten worden doorontwikkeld binnen het programma BOI.

¹¹ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2010:BN6236>

Met opmerkingen [BDd8]: SCHRIJFTEAM
Astrid Labrujere astrid.labrujere@rws.nl
Alessandra Bizzarri alessandra.bizzarri@rws.nl
Don de Bake don.de.bake@minienw.nl

Concept gereed.

Beheerders maken individuele afwegingen t.a.v. het verwerken van nieuwe inzichten in de oordelen, volgens de factsheet 'Omgaan met nieuwe kennis' (ref). [Nieuwe kennis] kan van invloed zijn op eerder afgegeven (en aan de ILT gerapporteerde) trajectoordelen. Indien het trajectoordeel als gevolg van nieuwe kennis *niet langer stabiel* is, maar één of meerdere categorieën verschuift, dan betekent dit wat voor de te treffen voorzieningen en het handelingsperspectief. Controleren of een eerder afgegeven trajectoordeel nog steeds stabiel is betekent overigens niet dat de hele beoordeling opnieuw moet, maar wel dat de impact van [Nieuwe kennis] op de dominante faalpaden in beeld wordt gebracht. De beheerder kan hierbij gebruik maken van Consequentieanalyses BOI, gevoeligheidsanalyses en expert judgment. Goed georganiseerd gegevensbeheer en het 'klaar staan' van alle modelschematisaties maakt het bepalen van de impact een stuk eenvoudiger.

- Als het oordeel *slechter* wordt en van A of B een C of D wordt ligt een formele actualisatie van de beoordeling voor de hand (geen verplichting). Voor aanmelden bij het HWBP is immers een formele door de ILT geaccordeerde beoordeling van het traject nodig. Als met maatregelen in beheer en onderhoud het nieuwe ontstane veiligheidstekort kan worden opgelost is geen formele actualisatie van de beoordeling nodig.
- Als het oordeel *beter* wordt en van D of C een B of A wordt, is het wellicht nodig om bij het HWBP aangemelde projecten of voorgenomen maatregelen in het beheer en onderhoud te heroverwegen of te herprioriteren.

Afspraken

- Het Rijk ontwikkelt het Basisinstrumentarium door. Het Rijk stelt Basisinstrumentarium pas beschikbaar voor gebruik bij de beoordeling nadat interne en externe kwaliteitsborging zijn uitgevoerd en er eventueel advies van het ENW is gegeven. Elke BOI-Release wordt begeleid door een landelijke impactanalyse.
- Het Rijk zorgt voor een actueel overzicht van de kennis (Kennis voor Keringen) en instrumenten (BOI) die het Rijk ontwikkelt i.r.t. de sterkte van en belastingen op primaire waterkeringen, inclusief een planning voor de korte, middellange en lange termijn. Dit overzicht, de 'KvK/BOI Releasekalender' wordt via de pagina 'Kennisontwikkeling primaire waterkeringen' op IPLO gepubliceerd en regelmatig geactualiseerd (brengplicht).
- Het HWBP zorgt voor een actueel overzicht van de kennis die het HWBP ontwikkelt (Kennis en Innovatieagenda) i.r.t. de sterkte van en belastingen op primaire waterkeringen, inclusief een planning. Dit overzicht wordt via de pagina 'Kennisontwikkeling primaire waterkeringen' op IPLO gepubliceerd en regelmatig geactualiseerd (brengplicht).
- De STOWA zorgt voor een actueel overzicht van de kennis die de waterschappen ontwikkelen i.r.t. de sterkte van en belastingen op primaire waterkeringen, inclusief een planning. Dit overzicht wordt via de pagina 'Kennisontwikkeling primaire waterkeringen' op IPLO gepubliceerd en regelmatig geactualiseerd (brengplicht).
- Rijk (DGWB/RWS), HWBP en waterschappen (STOWA) brengen zowel de opgedane kennis (terug kijken) als de ontwikkelagenda's (vooruitkijken) samen op IPLO via de pagina 'Kennisontwikkeling primaire waterkeringen' (brengplicht).
- Het HWBP, waterschappen en kennisinstellingen kunnen het Rijk verzoeken door hen ontwikkelde kennis en/of instrumenten toe te voegen aan het Basisinstrumentarium. Dit vereist nauw contact tussen de BOI-dossierhouders (inhoudelijke thema's) en de kennisontwikkelaars.
- Beheerders zijn verantwoordelijk voor het verkrijgen van het overzicht van nieuwe kennis en leggen de voor hun areaal relevante nieuwe kennis in de jaarlijkse veiligheidsrapportage (Zorgplicht) vast, inclusief het effect op de meest recente oordelen van de dijktrajecten in hun beheer. Tevens geven zij aan wat de impact op de areaalplanning is van kennis die verwacht wordt, maar nog in ontwikkeling is.
- In het [Werkatelier] wordt door de experts vanuit hun landelijke overzicht speciale aandacht geschonken aan de beschikbaarheid en de impact van nieuwe kennis op de overstromingskans van een

dijktraject. Het [Werkatelier] adviseert de beheerder over de beschikbaarheid en de toepasbaarheid van nieuwe kennis en instrumenten bij het uitvoeren van de faalpadanalyses voor de dominante faalpaden. De kennis en ervaring opgedaan in het project komen weer ten goede aan de technisch inhoudelijke doorontwikkeling van instrumenten voor de beoordeling.

- Het [ENW] is beschikbaar voor adviesvragen over nieuwe methoden, niet over de vraag of bekende kennis goed is toegepast.

5. Areaalplanning beheerder

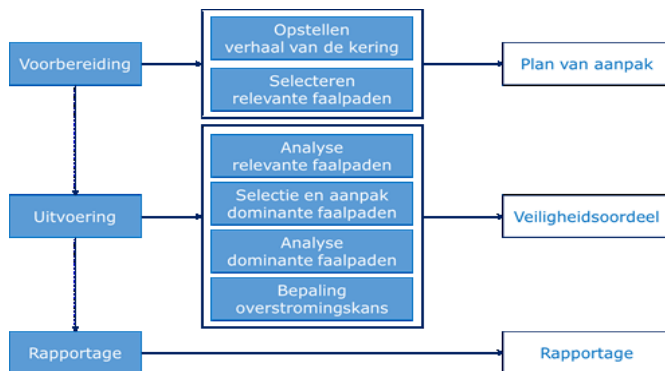
In de *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA* is opgenomen dat de beheerder aan het begin van de beoordelingsperiode (2023) een globale planning opstelt van de uitvoering van de beoordeling van de dijktrajecten in zijn beheergebied (areaalplanning), inclusief een toelichting op de keuzes die daarbij zijn gemaakt. Meerdere aspecten spelen daarbij een rol, zoals in LBO1 afgegeven Voorlopige Veiligheidsoordelen (afronden voor 1-1-2029), lopende dijkversterkingen, beschikbare capaciteit en financiën, samenloop met collega beheerders, een noodzakelijke meetcampagne of nieuwe kennis en instrumenten die gedurende de beoordelingsperiode verwacht wordt. Verwachte nieuwe kennis is overigens lang niet altijd bepalend voor het oordeel op trajectniveau. Het is daarom zaak om de *significantie* goed in te schatten. In de *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA* is aangegeven dat de afspraken over het vastleggen en actualiseren van de areaalplanning van de beoordeling worden vastgelegd in dit Draaiboek LBO2.

Afspraken

- De areaalplanning maakt de beheerder in eerste instantie voor zichzelf, voor het eigen bestuur, met als doel de te maken kosten en in te zetten capaciteit te verantwoorden.
- Beheerders stellen in 2023 een planning op voor de beoordeling van hun areaal (één of meerdere trajecten), voorzien van criteria, waaronder de datum conformiteit door de ILT in LBO1, het beschikbaar komen van [Nieuwe kennis] en de beschikbaarheid van capaciteit en financiën bepalend zijn voor de volgorde in de tijd.
- Tussen twee beoordelingen zit maximaal 12 jaar, gerekend vanaf het vaststellingsjaar van het trajectoordeel in LBO1. Dus wanneer een dijktraject in LBO1 in 2019 is beoordeeld, volgt uiterlijk in 2031 een vastgestelde beoordeling in LBO2.
- Gedurende de beoordelingsperiode stelt de beheerder de planning bij als [nieuwe kennis] daartoe aanleiding geeft.
- De beheerder legt de actuele planning van de beoordeling van zijn dijktrajecten in LBO2 jaarlijks uiterlijk in Q2 vast in zijn Waterveiligheidsrapportage. De Waterveiligheidsrapportage wordt na vaststelling aangeboden aan de ILT als toezichthouder namens de minister.

Met opmerkingen [BDd9]: SCHRIJFTEAM
Astrid
Ronny
Don

6. Voorbereiding en uitvoering van de beoordeling

Figuur 2 Stappenplan beoordeling

Verhaal van de Kering

In *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA* (par. 3.1) is het verhaal van kering beschreven. Centraal staat een goed data- en informatiesysteem (Kader Zorgplicht: Informatiemanagementsysteem) waarmee de waterkering, de ondergrond en de belastingen worden beschreven. Aan de orde komen *in elk geval* een beschrijving van de waterkering in zijn omgeving, de geologie, de geohydrologie, de hydrologie, de hydraulica en de kennis en ervaring van de beheerder t.a.v. de waterkering.

Selectie en analyse relevante mechanismen (Plan van Aanpak)

Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA (par. 3.2) beschrijft de bepaling van relevante mechanismen. Een relevant mechanisme is een faalpad dat, gegeven het verhaal van de kering, *mogelijk* bijdraagt aan de overstromingskans. In *Bijlage XXXIIB* (par. 6.2) staat dat de analyse van de relevante mechanismen bestaat uit analyses van de zogenaamde initiële mechanismen. Dit zijn de bekende directe faalmechanismen uit LBO1 zoals piping (STPH), macrostabiliteit binnenwaarts (STBI), graserosie kruin en binnentalud (GEKB) en graserosie buitentalud (GEBU). De lijst van initiële mechanismen is opgenomen in paragraaf 5.1 van *Bijlage XXXIIB*.

Voor de analyse van de initiële mechanismen zijn instrumenten uit het [Basisinstrumentarium](#) beschikbaar. De kans van optreden van de vervolgmecanismen in het faalpad is in de analyse van de relevante mechanismen (in principe) gelijk aan 'één' gesteld, zodat het resultaat van een relevant mechanisme, een overstromings- of faalkans per vak, per definitie conservatief is. Veel van de instrumenten uit het Basisinstrumentarium zijn bekend uit LBO1. Dat betekent dat ook veel schematisaties (en analyseresultaten) uit LBO1 herbruikbaar zijn in LBO2. De beheerder beschrijft in het *Plan van Aanpak* hoe hij de analyse van de verschillende relevante mechanismen uitvoert. Schematisaties en bijbehorende analyses uit LBO1 of het ontwerp zijn daarbij het vertrekpunt. De beheerder geeft aan of die analyses ongewijzigd kunnen worden overgenomen, of moeten worden geactualiseerd, bijvoorbeeld omdat er andere belastingen zijn, of de sterktebeschrijving is gewijzigd. Dat betekent dat de beheerder per relevant mechanisme aangeeft van welke generieke kennis en instrumenten uit het Basisinstrumentarium (modellen, applicaties, databases hydraulische belastingen, handleidingen faalpadanalyse, artikelen technische leidraden) hij gebruik maakt en welke (locatie)specifieke kennis en instrumenten die (nog) niet behoren tot het Basisinstrumentarium hij inzet. Daartoe hoort ook expert-judgment. Het gebruik van Basisinstrumentarium is dus géén verplichting.

Met opmerkingen [BDd10]: SCHRIJFTEAM (voorstel)
Han Knoeff han.knoeff@deltares.nl
Leontien Barends l.barends@hhs.nl
Ronny Vergouwe R.Vergouwe@wsrl.nl
Johan Offermans johan.offermans@minienw.nl

Afspraken

- Het Plan van Aanpak is vormvrij. Voorbeelden worden gedeeld via IPLO.
- Het Plan van Aanpak bevat de *beoordelingsstrategie* waarin de beheerder aangeeft hoe hij de analyses van de *relevante mechanismen* uitvoert.
- Het Plan van Aanpak bevat een beschrijving van de kwaliteitsindicatoren en de wijze waarop na de uitvoering zo objectief mogelijk (SMART) gemeten wordt of daaraan is voldaan. Hiermee wordt geborgd dat de analyses goed, dat wil zeggen zoals ze zijn bedoeld, worden uitgevoerd. Zie [[Kwaliteitsindicatoren](#)].
- Het Plan van Aanpak wordt door de beheerder intern vastgesteld tot minimaal directieniveau.
- Het Plan van Aanpak bevat in geval van [[samenloop](#)] ook de aanpak voor relevante mechanismen van het areaal van de collega beheerders binnen het dijktraject.
- De beheerder deelt het Plan van Aanpak met de ILT, ter informatie.

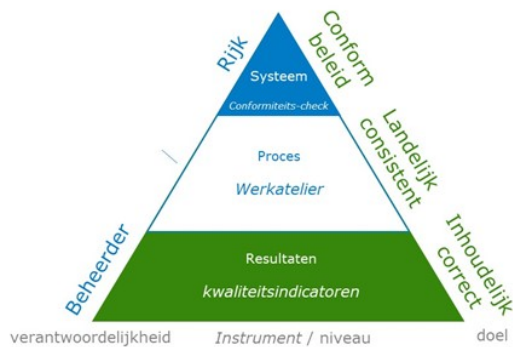
Selectie en analyse dominante faalpaden

Mede op basis van het advies van het [[Werkatelier](#)] kiest de beheerder de dominante faalpaden en bijbehorende analyses. Het resultaat is een scherpe inschatting van de overstromingskans per dominant faalpad. Assemblage van de verschillende faalpaden en vakken wordt gefaciliteerd in Riskeer.

7. Kwaliteit van de beoordeling

Algemeen

Doel van het beoordelen is het leveren van informatie voor het monitoren van de omgevingswaarden¹² en het nemen van benodigde maatregelen voor hoogwaterveiligheid. Hiervoor is een zekere kwaliteit (de maatlat) van de beoordeling noodzakelijk. Binnen de beoordeling wordt kwaliteit op drie niveaus geborgd, voorgeschreven in bijlage XXXIIA (H6, Kwaliteitsborging) bij de Omgevingsregeling. Zie Figuur 3. De beheerder moet aantonen dat deze wordt gehaald. Kwaliteit is echter een abstract begrip en kan alleen binnen een specifieke context concreet worden gemaakt. De context bij beoordelen wordt bepaald door de specifieke situatie van het dijktraject. De vereiste kwaliteit is afhankelijk van het gebruik van de resultaten (vervolgproces) van de beoordeling. Voor het samenstellen van een landelijk veiligheidsbeeld is minder

Figuur 3 Schematische weergave kwaliteitsborging LBO2

gedetailleerde informatie per dijktraject nodig dan voor het definiëren van een project binnen het HWBP. De vereiste kwaliteit is zowel afhankelijk van de aanleiding en het doel van beoordelen als de specifieke eigenschappen van de kering maar ook van het moment van beoordelen. Het is daarom niet mogelijk om landsdekkend concrete eisen aan het resultaat van de beoordeling te definiëren.

Kwaliteitsindicatoren, niveau 1

Voor de borging van de kwaliteit op het eerste/onderste niveau zijn in Bijlage XXXIIA *kwaliteitsdimensies* beschreven en *kwaliteitsindicatoren* vastgelegd, met als doel een correcte uitvoering van de beoordeling en is gericht op het verkrijgen van transparante, bruikbare en realistische informatie uit de trajectbeoordelingen. Bij het bepalen van kwaliteitsdimensies en kwaliteitsindicatoren is gebruik gemaakt van de raamwerk voor gegevens en informatieproducten 'Gegevenskwaliteit in de Omgevingswet' dat voor de kwaliteit van data en informatie voor de Omgevingswet is opgesteld. In *Bijlage XXXIIA* (paragraaf 6.2) zijn de kwaliteitsdimensies en kwaliteitsindicatoren beschreven. Dit Draaiboek bevat aanvullende afspraken t.a.v. de kwaliteitseisen.

In het [Plan van Aanpak](#) van de beoordeling beschrijft de beheerder per traject (of tegelijk voor meerdere trajecten) de meetfunctie en meetprocedure. Hij beschrijft dus vooraf hoe hij achteraf aantoont dat de benodigde kwaliteit is behaald. In [Bijlage 3](#) is een tabel met de Kwaliteitsdimensies en -indicatoren en daaraan gestelde globale eisen opgenomen. Het is aan de beheerder hier traject specifieke invulling aan te geven.

Afspraak

- De beheerder vertaalt per (cluster van) dijktraject(en) de kwaliteitsindicatoren uit [Bijlage 3](#) in meetbare eisen aan de voorbereiding (Verhaal van de kering t/m relevante mechanismen), het Werkatelier, de uitwerking van de dominante faalpaden en de rapportage.

¹² <https://iplo.nl/thema/water/waterveiligheid/monitoring-waterveiligheid/>

Met opmerkingen [Bdd(D11): Opmerking ILT: Eisen aan kwaliteitsborging liever opnemen in de Or. In Bijlage XXXIIA is echter opgenomen dat het Draaiboek de plek is voor afspraken over de (uitwerking van de kwaliteitsindicatoren en het werkatelier, dat een rol speelt bij -in elk geval- een drietal kwaliteitsindicatoren. Ook t.a.v. het Logboek is naar het Draaiboek verwezen voor aanvullende afspraken.

Met opmerkingen [Bdd12]: **SCHRIJFTEAM** Kwaliteit Han Knoeff han.knoeff@deltares.nl
Don de Bake don.de.bake@minienw.nl
Douwe Yska dyska@uvw.nl
Reindert Stellingwerff RStellingwerff@Vallei-Veluwe.nl
Joost Borgers JBorgers@Vallei-Veluwe.nl

SCHRIJFTEAM Werkatelier
Han Knoeff han.knoeff@deltares.nl
Maarten Borgdorff (RWS) maarten.borgdorff@rws.nl
Don de Bake don.de.bake@minienw.nl
Johan Offermans johan.offermans@minienw.nl
Leontien Barends (HHSK) LBarends@hhsk.nl
Reindert Stellingwerff RStellingwerff@Vallei-Veluwe.nl
Joost Borgers JBorgers@Vallei-Veluwe.nl

- De beheerder bespreekt de kwaliteitsindicatoren en de wijze waarop de beheerder daaraan toetst met de ILT.

Werkatelier, niveau 2

In *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA* (par. 4.2) is het Werkatelier (werkvorm) globaal beschreven. De organisatie en afspraken over de uitvoering van het Werkatelier zijn opgenomen in dit Draaiboek. Gegeven de uitwerking van de kwaliteitsindicatoren (randvoorwaarde) en de analyses van relevante mechanismen vindt in het Werkatelier het gesprek plaats om te bepalen wat de dominante faalpaden zijn en welke vervolganalyses nog nodig zijn om te komen tot een reële inschatting van de overstromings- of faalkans en de veiligheidsopgave van het dijktraject. Resultaat van het Werkatelier is een advies aan de beheerder voor verdere analyses van dominante faalpaden en aanbevelingen aan het programma BOI voor doorontwikkeling van het instrumentarium. Het Werkatelier draagt bij aan het borgen van de uitlegbaarheid en vergelijkbaarheid (consistent) van de uitkomsten van de beoordeling op landelijk niveau i.r.t. het doel van beoordelen in het systeem. Hierbij is het met name van belang dat keuzes voor het bepalen van dominante faalpaden landelijk consistent en op basis van gelijke overwegingen worden gemaakt.

Leden en hun inbreng in het Werkatelier

Specialisten van de beheerder nemen gebiedskennis en op basis daarvan het verhaal van de kering mee. Zij presenteren hun gekozen aanpak en resultaten tot en met de relevante mechanismen en leggen hun voorstel voor de uitwerking van de dominante faalpaden voor.

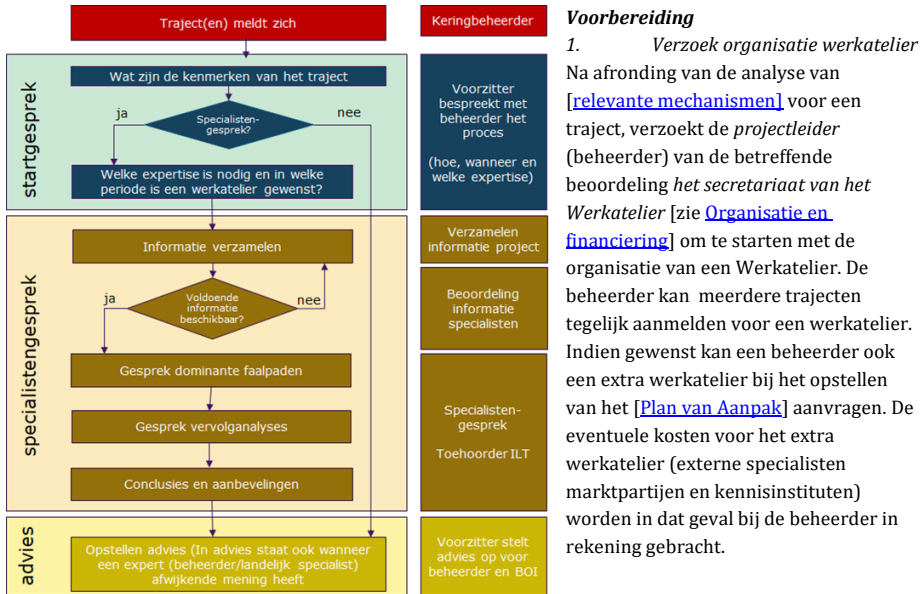
Specialisten met landelijk overzicht (geselecteerd uit landelijk pool van specialisten) nemen de laatste inzichten t.a.v. onder meer hydraulische belastingen, faalmechanismen en de ontwikkelingen van rekenmodellen mee naar het gesprek. De specialisten uit de landelijke pool hebben speciale aandacht voor landelijke consistentie, uitlegbaarheid en vergelijkbaarheid van aanpak en resultaten. Een pool van orde 20 specialisten met inhoudelijke kennis en landelijk overzicht is voorzien.

De *onafhankelijk voorzitter* zorgt er voor dat de gesprekken voor de verschillende trajecten inhoudelijk en procesmatig vergelijkbaar en de adviezen uitvoerbaar zijn. In overleg met de beheerder/projectleider wordt een voorzitter gevraagd uit een vooraf geselecteerde (zo nodig gecontracteerde) en beschikbare groep met de benodigde vaardigheden. Hij/zij heeft ook oog voor de doelmatigheid en uitvoerbaarheid van de adviezen aan de beheerder. Voorzitters kunnen beheerders zijn, maar ook collega's van Deltares of adviesbureaus. Een pool van 6 voorzitters is voorzien.

Samen bepalen de specialisten onder leiding van een voorzitter welke analyses redelijkerwijs kunnen worden uitgevoerd om tot een aanscherping te komen van de overstromings- of faalkans en de veiligheidsopgave van het dijktraject. Het gesprek gaat niet over de (rekenkundige) juistheid van berekeningen/analyses. Het werkatelier kan ook aanbevelingen doen aan het programma BOI over de doorontwikkeling van het Basisinstrumentarium.

Procedure Werkatelier

De procedure voor het werkatelier is weergegeven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

Figuur 4 Procedure Werkatelier

Werkatelier en de projectleider vraagt het secretariaat een *voorzitter* uit de groep voorzitters. Het secretariaat draagt zorg voor alle contractuele aspecten.

Startgesprek

3. Startgesprek tussen de voorzitter en het projectleider van de beoordeling.

Aan de hand van de specifieke eigenschappen van het traject en de (tussen) resultaten van de beoordeling (resultaten relevante mechanismen) stellen de projectleider en de voorzitter vast welke informatie beschikbaar is en of en zo ja welke ervaringen en expertise vanuit de beheerder en vanuit de landelijke specialistenpool moet worden gemobiliseerd. Indien uit het startgesprek volgt dat nadere analyse van dominante faalpaden niet leidt tot een ander veiligheidsbeeld kan de voorzitter direct een eindverslag opstellen. Een specialistengesprek is dan niet nodig. De diepgang van het werkatelier dient te passen bij de specifieke situatie.

Is er wel aanleiding voor een specialistengesprek, dan geeft de projectleider eventueel specifieke aandachtspunten daarvoor aan. De projectleider is verantwoordelijk voor de selectie van specialisten uit de eigen organisatie met de voor het dijktraject relevante ervaringen en expertise, eventueel aangevuld met specialisten van collega beheerders met het oog op delen van kennis en ervaringen tussen de beheerders. Afhankelijk van de specifieke situatie bepalen de voorzitter en projectleider hoeveel landelijk specialisten met specifieke expertise gewenst zijn. De voorzitter verzoekt op basis daarvan het secretariaat om de externe specialisten uit de landelijk pool te selecteren.

Gestreefd wordt naar een gesprek met maximaal 8 specialisten (gemiddeld 3 externe specialisten met kennis van gedrag waterkering en gebiedskennis, 3 specialisten met overzicht kennisontwikkelingen en hierover vanuit waterveiligheidsbeleid landelijk consistent kunnen adviseren, eventueel aangevuld met 2 expert die beheerders aandragen vanuit eigen kwaliteitsborging / opleidingsprogramma).

Voorbereiding

1. Verzoek organisatie werkatelier

Na afronding van de analyse van [relevante mechanismen] voor een traject, verzoekt de *projectleider* (beheerder) van de betreffende beoordeling *het secretariaat van het Werkatelier* [zie [Organisatie en financiering](#)] om te starten met de organisatie van een Werkatelier. De beheerder kan meerdere trajecten tegelijk aanmelden voor een werkatelier. Indien gewenst kan een beheerder ook een extra werkatelier bij het opstellen van het [Plan van Aanpak] aanvragen. De eventuele kosten voor het extra werkatelier (externe specialisten marktpartijen en kennisinstituten) worden in dat geval bij de beheerder in rekening gebracht.

2. Keuze voorzitter

In overleg tussen het secretariaat van het

Aan het eind van het startgesprek hebben voorzitter en projectleider een gezamenlijk beeld van het doel van het Werkatelier, ieders rollen en verantwoordelijkheden binnen het Werkatelier en de benodigde inzet van capaciteit en tijd. De voorzitter legt de afspraken vast in een gespreksverslag. In geval van meerdere trajecten bespreken voorzitter en projectleider of het zinvol en effectief is of er een of meerdere specialistengesprekken worden georganiseerd.

Specialistengesprek

4. Verzamelen informatie voor het werkatelier door de projectleider.

De projectleider en zijn team verzamelt alle benodigde informatie voor het specialistengesprek. De [\[kwaliteit\]](#) daarvan is op orde. Dat betekent in elk geval dat per relevant faalmechanisme de gekozen aanpak (rekenmethode/model, belangrijkste keuzes schematisaties) helder is beschreven net als het resultaat van de analyses met als conclusie per relevant mechanisme: dominant of niet dominant.

5. Voldoende informatie beschikbaar?

De projectleider deelt de relevante verzamelde informatie met de voorzitter en de landelijk specialisten die zich vervolgens inlezen. Om onduidelijkheden (inhoudelijk) op te lossen of eventueel missende informatie te verzamelen vindt één ronde van vraag en antwoord plaats voorafgaand aan de fysieke bijeenkomst. Wanneer de voorzitter en de projectleider het eens zijn over de beschikbaarheid van alle relevante informatie voor het specialistengesprek, volgt het gesprek. Het secretariaat zorgt voor de planning en locatie. Eventueel wordt het gesprek uitgesteld tot voldoende informatie beschikbaar is.

6. Gesprek dominante faalpaden en vervolganalyses

De kern van het werkatelier is het specialistengesprek. Door met elkaar in gesprek te gaan wordt gezocht naar de dominante faalpaden, knopen/gebeurtenissen die de overstromingskans bepalen en welke analyses mogelijk zijn om deze kans te bepalen. Mogelijke analyses hebben betrekking op het nauwkeuriger analyseren van initiële mechanismen, inzetten van andere rekentechnieken (bijvoorbeeld probabilistisch combineren van faalmechanismen) of uitvoeren van een faalpadanalyse. De specialisten voorzien elkaar van benodigde kennis en werken (stapsgewijs) naar het determineren van de dominante faalpaden en op welke manier deze uitgewerkt kunnen worden.

7. Opstellen concept advies door voorzitter in overleg met landelijk specialisten en experts beheerder.

De voorzitter stelt een concept advies op en legt dit ter aanvulling voor aan de overige deelnemers van het specialistengesprek. Het advies is gericht op consensus. Wanneer specialisten (beheerder en extern) het niet eens zijn met onderdelen van het advies wordt dit benoemd. Het verslag van de bijeenkomst(en) en het (concept) advies worden onderschreven door alle deelnemers aan het specialistengesprek, waarmee de kwaliteitsborging van het werkatelier is georganiseerd.

Advies

8. Voorzitter bespreekt concept advies met projectleider van de beoordeling en met de programmaleider BOI

De voorzitter bespreekt het concept advies met zowel de projectleider als de programmaleider BOI, eventueel in een driegesprek.

9. Definitief advies

De voorzitter stelt het definitieve advies op en biedt dit aan de projectleider van de beoordeling (beheerder) en de programmaleider BOI. Het advies is een bijlage bij het hoofdrapport van de beoordeling. In het hoofdrapport geeft de beheerder aan of en zo ja hoe hij het advies heeft overgenomen en motiveert hij afwijking/niet toepassen ervan. Mede op basis van het advies van het Werkatelier kan de beheerder met de uitwerking van de dominante faalpaden verder.

Organisatie en financiering

Onder het Programma BOI (RWS WVL, i.o.v. DGWB) wordt een *Werkatelier secretariaat* (WerkatelierLBO2@rws.nl) ingericht, van waaruit de Werkateliers concreet worden georganiseerd. Het secretariaat ontzorgt zodoende de beheerder. De kosten voor het secretariaat zijn voor rekening van DGWB. Uitgangspunt is dat fysieke bijeenkomsten ten kantore van de beheerder plaatsvinden en dat daarmee geen kosten zijn gemoeid. De beheerder stelt dus vergaderruimte beschikbaar.

De waterschappen 'leveren' drie voorzitters, RWS één. DGWB en Deltares elk één. De kosten voor Deltares komen voor rekening van DGWB. Uitgaande van orde 12 werkateliers per jaar, betekent dat gemiddeld 2 ateliers per voorzitter per jaar. De voorzitters komen tweemaal per jaar bij elkaar om hun ervaringen te delen.

De bijdrage (capaciteit) van de specialisten van de beheerder aan het Werkatelier is voor rekening van de beheerder. Dat geldt ook voor de inzet van specialisten van collega beheerders indien deze worden uitgenodigd in het werkatelier. Benadrukt wordt dat de inzet van specialisten bij alle werkzaamheden *voorafgaand aan het werkatelier* volledig voor rekening van de beheerder zijn.

De pool van specialisten met landelijk overzicht wordt gevuld vanuit het secretariaat. Kosten die zijn gemoeid met de inzet van experts van marktpartijen of Deltares komen voor rekening van DGWB. Specialisten van marktpartijen contracteert RWS (namens DGWB) via de Expertpool BOI.

Controle op conformiteit, niveau 3

De uitwerking van kwaliteitsindicatoren (inhoudelijke kwaliteit, onderste niveau) en het advies van het werkatelier (landelijke consistentie, middelste niveau) vormen de basis voor de conformiteitscheck.

Wanneer deze instrumenten goed zijn toegepast is een inhoudelijke controle van de resultaten van de beoordeling niet nodig. De primaire verantwoordelijkheid voor de [controle op conformiteit](#) van de beoordeling ligt bij het Rijk (Toezichthouder, ILT) en is geregeld via het beoordelingsproces.

De check op conformiteit door ILT maakt het mogelijk om ervaringen rondom het werken met kwaliteitsindicatoren te gebruiken om de kwaliteit te verhogen.

IPL0 Helpdesk

De IPL0 Helpdesk is beschikbaar voor vragen over de *Omgevingsregeling* en de *Bijlagen XXXIIA en XXXIIB* daarbij. Verder kan de beheerder bij de IPL0 Helpdesk terecht met vragen over de toepassing van het Basisinstrumentarium, ofwel de door het Rijk beschikbaar gestelde applicaties, technische leidraden en gegevens. Specifiek voor vragen over de beoordeling geldt dat vragen die bij IPL0 binnenkomen in eerste instantie door IPL0 medewerkers worden beantwoord. Tweede lijn is RWS WVL, derde lijn (complexere vragen) zet RWS WVL door naar Deltares en/of (een) marktpartij(en). De antwoorden worden vervolgens weer door RWS WVL beoordeeld en bij akkoord doorgezet naar IPL0 en uiteindelijk de vragensteller.

Afspraken

- De IPL0 Helpdesk/Vakgroep Water is beschikbaar voor toelichting op en vragen over het gebruik (de toepassing) van de Omgevingsregeling en *bestaand* Basisinstrumentarium. Contact via <https://iplo.nl/contact/>
- Gestelde vragen en verstrekte antwoorden van IPL0 zijn publiek beschikbaar op www.iplo.nl
- Vragen die regelmatig terugkomen komen in QenA's¹³. Deze QenA's worden opgesteld door een apart team bij IPL0 en worden inhoudelijk gecontroleerd door een deskundige van RWS WVL, Deltares en/of een marktpartij. RWS WVL checkt ook of de antwoorden conform de systematiek van het BOI zijn en passen binnen de kaders van de Omgevingsregeling.
- De IPL0 Helpdesk is niet bedoeld voor reviews (kwaliteitsborging) van uitgevoerde beoordelingen.

¹³ <https://iplo.nl/thema/water/waterveiligheid/primaire-waterkeringen/beoordelen-primaire-waterkeringen/vragen/fag-wbi/>

- Kosten voor de IPLO Helpdesk t.a.v. de ondersteuning bij LBO2 komen voor rekening van RWS/DGWB.

KKP Collegiaal advies

Uit de praktijk van het beoordelen blijkt duidelijk de behoefte aan (diverse vormen van) afstemming en ondersteuning. Via het Kennis en Kundeplatform¹⁴ (STOWA KKP, kkp@stowa.nl) wisselen beheerders kennis en kunde uit en houden zij elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen en uitdagingen die de beoordelingen met zich mee brengen. Het KKP organiseert meerdere malen per jaar bijeenkomsten. Dit zijn bijeenkomsten rond een bepaald actueel thema of reguliere vakgroepbijeenkomsten. Tevens worden er bijeenkomsten voor BOI-projectleiders georganiseerd. Het KKP is ontstaan gedurende LBO1 en blijft in LBO2 op een vergelijkbare wijze opereren. In 2022 bestaan er 7 KKP vakgroepen (<https://kkp.stowa.nl/vakgroepen>): Geotechniek, HR & Bekledingen, NWO's, Kunstwerken & Langsconstructies, Data, Monitoring en Duinen. Gedurende LBO2 kunnen vakgroepen wijzigen.

Afspraken

- Kosten voor de organisatie van het KKP komen voor rekening van de (gezamenlijke) beheerders.
- Het KKP kan op verzoek van een beheerder een review (<https://kkp.stowa.nl/review>) op een specifiek thema uitvoeren, met name in de fase voorafgaand aan het Werkatelier, tot en met de analyse van de relevante mechanismen.

ENW Advies

De beheerder kan het ENW¹⁵ om advies vragen over uiteenlopende technisch-inhoudelijke aspecten van de waterveiligheid zoals innovaties bij ontwerpen, het beheer, het toezicht en de beoordeling van primaire en regionale waterkeringen.

Afspraken

- Het ENW is het hoogste niveau voor advies over de beoordeling.
- Het ENW adviseert niet over het toepassen van bestaande kennis in de beoordeling.
- Alleen wanneer er nog onvoldoende vertrouwen is over de aanpak van (een specifiek onderdeel van) de beoordeling is en dus alleen na betrokkenheid van de IPLO Helpdesk, het KKP én het Werkatelier, kan het zinvol zijn het ENW om advies te vragen.
- De procedure rondom ENW advies opgenomen in het ENW Reglement¹⁶.

8. Rapportage

Beoordelingsrapportage en logboek van het dijktraject

Over het resultaat van de beoordeling van een dijktraject brengt de beheerder verslag uit (aanbiedingsbrief + rapportage) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, concreet de ILT. In de terminologie van de Omgevingswet betreft het de *verslaglegging van de resultaten van de monitoring van de omgevingswaarden*. In Artikel 20.14 van de Omgevingswet (verslaglegging), lid 6, staat dat bij ministeriële regeling regels *kunnen worden gesteld* over de in het verslag (de trajectrapportage) op te nemen gegevens, de vorm van het verslag en de beoordeling van de gegevens en de daarbij te gebruiken methoden. Artikel 20.15 van de Omgevingswet (verslag veiligheid primaire waterkeringen) voegt daaraan toe dat als uit de beoordeling van de resultaten van de monitoring blijkt dat niet wordt voldaan of zal worden voldaan aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, onder d, in *het verslag*, bedoeld in artikel 20.14, ook een omschrijving wordt opgenomen van de maatregelen die op een daarbij aangegeven termijn nodig worden geacht.

¹⁴ <https://kkp.stowa.nl/>

¹⁵ <https://www.enwinfo.nl/>

¹⁶ https://www.enwinfo.nl/publish/pages/182851/reglement-enw-2019-07-15-def-dv_1.pdf

Met opmerkingen [BDd14]: SCHRIJFTEAM Reindert (Waterschap, KKP), Maarten Overduin (KKP), Maarten Borgdorff (Rijkskeringen)

Met opmerkingen [BDd15]: SCHRIJFTEAM Mariëke Hazelhoff (RWS, coördinator ENW)

In *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA, paragraaf 5.2* (De informatie in de rapportage) is beschreven welke informatie de trajectrapportage moet bevatten over de monitoring van de omgevingswaarden van het dijktraject:

- het resultaat: de overstromings- of faalkans en het veiligheidsoordeel;
- de duiding van het resultaat;
- indien relevant: een overzicht van de te treffen voorzieningen.

Aanvullend daarop bevat het verslag/de rapportage het [\[Verhaal van de kering\]](#) en op basis daarvan de gevolgde [\[aanpak\]](#) van de relevante faalpadanalyses inclusief de [\[keuze van de relevante mechanismen\]](#) en de resultaten daarvan. De rapportage bevat ook de aanbeveling(en) uit het [\[werkatelier\]](#) en wat daarmee is gedaan. Het advies van het werkatelier is een bijlage bij het verslag. Het verslag bevat verder de [\[keuze voor de dominante faalpaden\]](#). Het verslag bevat verder de [\[keuze voor de dominante faalpaden\]](#), een beschrijving van de analyse per dominant faalpad, de resultaten per vak per dominant faalpad en het geassembleerde resultaat van de overstromingskansanalyse op trajectniveau. Dit alles navolgbaar (logboek). De beheerder duidt de resultaten en dan met name de invloed van de dominante faalpaden, vakken en bijzondere elementen (dammen, voorlanden, NWO's) op de overstromingskans. De rapportage beschrijft verder de kwaliteitsborging op basis van de kwaliteitsindicatoren en de maatregelen die zijn voorzien binnen de verschillende facetten van de [\[Zorgplicht\]](#) en het [\[HWBP\]](#).

Afspraken

- Tijdens de beoordeling maakt de beheerder voortdurend keuzes. Het is de verantwoordelijkheid van de beheerder de kwaliteit van de resultaten te waarborgen en in de rapportage vast te leggen hoe de resultaten tot stand zijn gekomen. De relevante keuzes die worden gemaakt tijdens de uitvoeringsfase van de beoordeling en de motivering daarvan worden vastgelegd in een logboek, conform *paragraaf 6.4 uit Bijlage XXXIIA*. In de praktijk maakt het logboek vaak integraal onderdeel uit van het verslag.
- In het verslag legt de beheerder een directe relatie met de meest recente (jaarlijkse) veiligheidsrapportage in het kader van de [\[Zorgplicht\]](#). Hij beschrijft welke inzichten uit de Zorgplicht een rol hebben gespeeld bij de Beoordeling en wat het resultaat van de Beoordeling betekent voor de verschillende facetten van de [\[Zorgplicht\]](#).
- In het verslag legt de beheerder een directe relatie met het [\[HWBP\]](#). Hij beschrijft welke inzichten uit de recent uitgevoerde of nog lopende dijkversterkingen een rol hebben gespeeld bij de Beoordeling en wat het resultaat van de Beoordeling betekent voor lopende en eventueel nieuwe dijkversterkingen.
- Riskeer is het standaard administratie en assemblage-instrument. Overstromingskansen voor de diverse faalpaden kunnen op diverse wijzen en met diverse instrumenten worden bepaald, maar worden altijd in Riskeer samengebracht. De resultaten in Riskeer komen overeen met de schriftelijke rapportage.
- De beheerder deelt zowel de schriftelijke rapportage als de digitale rapportage (Riskeer export, GML bestand) via het [\[Waterveiligheidsportaal\]](#) met de ILT.
- De beheerder archiveert de bij de faalpadanalyses gebruikte gegevens, modellen, schematisaties en keuzes bij de modellering zodanig dat analyses kunnen worden gereproduceerd.

Landelijk verslag

Omgevingsregeling Artikel 20.19 (effecten omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen) luidt als volgt: 'Onze Minister zendt elke twaalf jaar een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, onderdeel, aan beide kamers der Staten-Generaal.'

De [\[beoordelingsrapportages van de dijktrajecten\]](#) bevatten de beoordelingen van de veiligheid van de primaire keringen in relatie tot de Omgevingswaarden en een beschrijving van de eventueel benodigde te treffen voorzieningen, conform de Omgevingsregeling. De ILT brengt als toezichthouder in Q3 2034 de

Met opmerkingen [BdD16]: SCHRIJFTEAM
Don en William

feitelijke resultaten van alle beoordeelde dijktrajecten samen in een landelijk veiligheidsbeeld (LVB). Het LVB is een momentopname (peildatum), samengesteld uit de meest recent van een ILT conformiteitsverklaring voorziene beoordeling per dijktraject, aangevuld met informatie uit de jaarlijkse veiligheidsrapportage in het kader van de Zorgplicht. DGWB voegt aan het feitelijke LVB in Q4 2034 de beleidsmatige consequenties in de context van de bredere ontwikkelingen op het gebied van de waterveiligheid aan toe, met name t.a.v. het halen van 'systeem op orde in 2050'.

Een voorbeeld:

1. Dijktraject X is door de beheerder in 2028 beoordeeld. Het resultaat is categorie B. Er zijn geen maatregelen voorzien. De rapportage is in datzelfde jaar ingediend bij de ILT en conform Omgevingsregeling bevonden. Het trajectoordeel en onderliggende rapportage is op het WVP gepubliceerd.
2. In de jaren 2029 t/m 2031 bekijkt de beheerder jaarlijks of het in 2028 afgegeven oordeel nog stabiel is. Hij bepaalt feitelijk hoe het oordeel op trajectniveau zich ontwikkelt in de tijd als gevolg van nieuwe inzichten en rapporteert het verschil t.o.v. het vorige jaar in de jaarlijkse Zorgplicht veiligheidsrapportage. Het oordeel blijkt in 2031 nog steeds stabiel B, en dus is opnieuw indienen van een beoordeling bij de ILT niet aan de orde en wijzigt ook de informatie op het WVP niet.
3. In 2032 komt nieuwe kennis beschikbaar en uit een consequentieanalyse/gevoeligheidsanalyse van de beheerder blijkt dat dit het resultaat van 2 dominante faalpaden significant beïnvloedt. De andere dominante faalpaden worden niet beïnvloedt. De beheerder actualiseert het eerder afgegeven oordeel in overleg met het [Werkatelier]. Het resultaat is C op trajectniveau.
4. De beheerder dient het dijktraject opnieuw in bij de ILT waarmee het formele trajectoordeel wijzigt, dus ook het WVP.
5. De beheerder definieert benodigde maatregelen om weer op A uit te komen.
6. In 2033 zijn er geen nieuwe inzichten en de maatregelen zijn niet voor peildatum gereed. Het blijft dus C.
7. In 2034 wordt het oordeel uit 2032 meegenomen in het Landelijk Veiligheidsbeeld.

9. Vaststellingsprocedure beoordeling dijktraject en samenloop

Met opmerkingen [BDd17]: SCHRIJFTEAM
Gert-Jan, Don, Johan

Vaststellingsprocedure beoordeling dijktraject

Na het uitvoeren van de analyses van de dominante faalpaden en het assembleren van de resultaten volgt de rapportage. Het vaststellen daarvan geschiedt via de volgende stappen.

1. De beheerder stelt de concept rapportage van het dijktraject op. Dit kan op elk door de beheerder gewenst moment.
2. De beheerder stelt de conceptrapportage intern vast op minimaal niveau directeur.
3. De beheerder bespreekt het concept rapport van het dijktraject met de ILT.
4. De ILT controleert de uitgevoerde beoordeling op conformiteit aan de Omgevingsregeling, volgens de door de ILT op te stellen Toezichtstrategie LBO-2 [verwijzing]. De doorlooptijd is afhankelijk van de complexiteit van de uitgevoerde beoordeling, maar bedraagt maximaal 3 maanden (inspanningsverplichting ILT). De ILT laat aan de beheerder weten wat de verwachte doorlooptijd is en maakt daarover afspraken met de beheerder.
5. De ILT stuurt de beheerder haar bevindingen op de concept rapportage.
6. De beheerder verwerkt het commentaar van de ILT in de rapportage en stuurt de nieuwe versie naar de ILT. Dit proces herhaalt zich tot de ILT instemt met de rapportage. Bij blijvend verschil van inzicht tussen ILT en beheerder bestaat de mogelijkheid te escaleren. Zie [Monitoring en Escalatieprocedure].
7. De ILT stuurt per brief een conformiteitsverklaring.
8. De beheerder stelt de rapportage van het dijktraject intern bestuurlijk (dagelijks bestuur van het waterschap) dan wel op het niveau van de Netwerkdirecteur van de betreffende regio (RWS) vast.

9. De beheerder biedt deze rapportage via het [Waterveiligheidsportaal (WVP)] aan bij de minister (materieel de ILT).

Er wordt gedurende LBO2 niet gestuurd op basis van een landelijke planning. Beheerders volgen hun eigen planning. Om te voorkomen dat de ILT vele dijktrajecten tegelijkertijd krijgt te verwerken en/of vele projecten tegelijkertijd bij het HWBP worden aangemeld is regelmatig overleg tussen beheerders, ILT en HWBP over de voortgang van de beoordeling en de verwachte resultaten echter wel noodzakelijk. De ILT moet immers capaciteit plannen voor het uitvoeren van haar toezicht.

Afspraken

- Het is de verantwoordelijkheid van de beheerder om betrokken partijen te informeren over de voortgang van de beoordeling.
- Gestreefd wordt naar een gelijkmatige verdeling over de tijd van het indienen van beoordelingen bij de ILT.
- De ILT informeert de beheerders over haar toezichtsplanning indien deze van invloed is op de planning van de beheerders.

Samenloop

Voor de dijktrajecten die onder meerdere beheerders vallen, maken de beheerders onderling afspraken over de beoordeling en rapportage zodat per traject wordt gerapporteerd (samenloop). Trajecten met meerdere beheerders en aansluitingen tussen trajecten van meerdere beheerders behoeven extra aandacht en vergen concrete afstemming en besluitvorming over onder meer ligging, planning van de beoordeling en de beoordelingsrapportage. Waterschappen en Rijkswaterstaat stellen een checklist op, die als hulpmiddel kan worden gebruikt voor de onderlinge afspraken.

Indien een waterschap penvoerder is van een traject waarin zich ook RWS waterkeringen bevinden, is het proces -in aanvulling op hetgeen is beschreven onder *Rapportage beheerder aan Rijk*- tot aan de conformiteitsbrief van de ILT als volgt.

- RWS stuurt zijn concept rapportage informeel naar het betreffende waterschap.
- Het waterschap dient de RWS rapportage in *als onderdeel van de concept totaalrapportage* van het traject waar zij penvoerder van is (uploaden van de totaalrapportage in het waterveiligheidsportaal).
- De ILT zendt haar reactie op de conceptrapportage van het dijktraject naar het waterschap.
- Het waterschap bespreekt de bevindingen van de ILT met de betreffende regio/district van RWS (via de regiocoördinator).
- RWS en het waterschap passen hun (deel van de) rapportage(s) en daarmee de trajectrapportage aan.
- Het waterschap stuurt de bijgestelde conceptversie (met herleidbare aanpassingen) van de trajectrapportage naar de ILT.
- Na fiatting van de bijstellingen door de ILT wordt door RWS de definitieve rapportage opgesteld van het RWS-deel van het traject.
- De definitieve RWS-rapportage dient "bestuurlijk" door de Directeur Netwerkmanagement van de betreffende regio te worden vastgesteld en ingezonden naar het betreffende waterschap.
- Het Waterschap voegt de definitieve RWS rapportage toe aan de totaalrapportage van het traject en stuurt de complete rapportage dus inclusief het RWS deel naar de ILT.
- Tot slot volgt de conformiteitsbrief van de ILT aan het waterschap

Afspraak

De beheerder met het zwaartepunt van het areaal binnen het traject is penvoerder voor de beoordeling van het traject en daarmee verantwoordelijk voor het maken van afspraken over de planning met de collega

beheerder(s).

10. Informatie-uitwisseling

Nationaal Basisbestand Primaire Waterkering (NBPW)

Het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkering (NBPW) heeft een belangrijke rol in de uitvoering van de beoordeling door de beheerder. In het NBPW is landelijk vastgelegd waar de primaire keringen liggen met per dijktraject de Omgevingswaarde (overstromingskansen en faalkansen) zoals vastgelegd in het Bkl. De in het NBPW vastgelegde ligging van de primaire waterkeringen (referentielijn) is de basis voor de beoordeling en de rapportages.

Afspraken

- De beheerder legt de exacte ligging van de primaire waterkering vast in de legger. Het NBPW is (slechts) een referentielijn.
- De minister is verantwoordelijk voor het aanwijzen en afwaarderen van primaire waterkeringen, het vastleggen van de begin- en eindcoördinaten (Omgevingsregeling) en de hoogte van de Omgevingswaarde (Bkl).
- Beheerder van het NBPW is het IHW, in opdracht van DGWB namens de minister.
- De procedure voor het wijzigen van het NBPW is gepubliceerd op IPL0.
- De procedure voor het bepalen en vastleggen van Omgevingswaarden en coördinaten van dijktrajecten in respectievelijk Bkl en Or is gepubliceerd op IPL0.

Waterveiligheidsportaal (WVP)

Voor een efficiënte en eenduidige uitwisseling van informatie tussen de verschillende actoren is in opdracht van de Stuurgroep HWBP het Waterveiligheidsportaal ontwikkeld. Het waterveiligheidsportaal is een informatievoorziening van het Rijk en de beheerders die de uitwisseling ondersteunt van relevante informatie tussen de verschillende partijen die zijn betrokken bij het beheer van waterkeringen. De applicatie Riskeer, onderdeel van het Basisinstrumentarium, biedt de mogelijkheid (export, GML-bestand) om de resultaten van de beoordeling aan te bieden aan het waterveiligheidsportaal. Het WVP biedt een publiekelijk toegankelijk overzicht van de meest recent uitgevoerde beoordeling van elk dijktraject. Het WVP bevat daarnaast ook het actuele overzicht van alle geprogrammeerde projecten op het HWBP, inclusief de status (Verkenning, Planuitwerking, Realisatie).

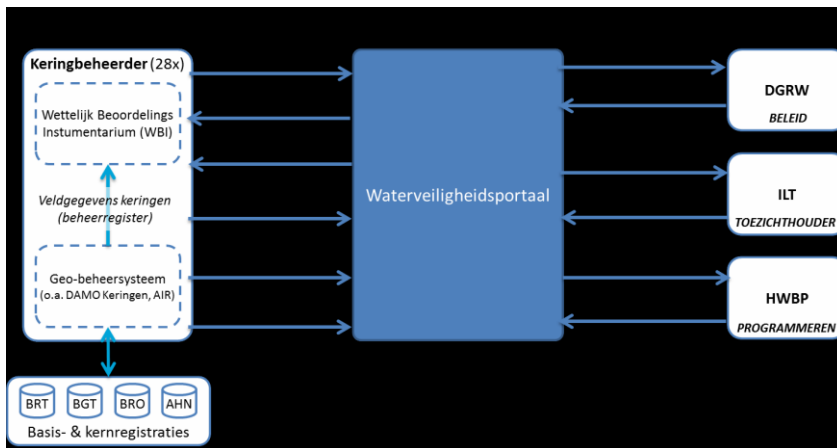
Afspraken

- De beheerders die gegevens (rapportages, resultaten) aan het WVP aanleveren blijven bronhouder van deze gegevens en zijn verantwoordelijk voor de inhoud en actualiteit.
- Wijzigingen kunnen, afhankelijk van het stadium in het proces, rechtstreeks via het portaal worden doorgevoerd of door contact op te nemen met de beheerder van het portaal, IHW. Als hiermee niet tot de juiste informatie in het portaal kan worden gekomen kan er geëscaleerd worden naar de Stuurgroep HWBP.

De hoofdlijnen van de architectuur en gegevensstromen van het WVP zijn in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** Figuur 5 schematisch weergegeven.

Met opmerkingen [BDd18]: SCHRIJFTEAM
Joost en Don

Met opmerkingen [BDd19]: SCHRIJFTEAM
Joost en Don

Figuur 5 Waterveiligheidsportaal

Met opmerkingen [BDd(D20)]: Actualiseren; Joost

11. Besluitvormingsproces draaiboek

Het beoordelingsproces dient – als daar aanleiding toe is- bijgestuurd te worden. Uitgangspunt is dat de Omgevingsregeling en de twee bijlagen niet wijzigen, tenzij dat echt noodzakelijk blijkt. De afspraken in dit draaiboek zijn gemakkelijker en sneller te wijzigen dan de Omgevingsregeling. Dit draaiboek en elke nieuwe versie hierna doorloopt de ambtelijke voorbereiding gevolgd door vaststelling door de minister van I&W in het Bestuurlijk Overleg Water.

Ambtelijke voorbereiding

AIO

Het ambtelijke Afstemoverleg Implementatie Overstromingsrisicobenadering (AIO) monitort en begeleidt het beoordelingsproces. Eventuele knelpunten zijn structureel agendapunt voor dit periodieke overleg tussen DGWB, UvW/waterschappen, RWS, de ILT en het HWBP. Het AIO vindt orde vier keer per jaar plaats om deze beoordelingsronde tijdig, zorgvuldig en conform afspraken te voltooien. Binnen het AIO wordt gezocht naar werkbare oplossingen voor gesignaleerde knelpunten. Het AIO rapporteert over de voortgang van de beoordeling aan het DKI (zie hierna) en ondersteunt het DKI met adviezen en aanbevelingen.

DKI

Het Directeurenoverleg Kennis en Instrumentarium (DKI) is een breed ambtelijk overleg van alle partijen met een belang en/of directe (dagelijkse) taak in de waterveiligheid. Deze partijen beschikken over operationele middelen om de aanpak te verbeteren of bij te sturen. Het DKI streeft naar een gezamenlijke, gedragen aanpak met alle partners in de keten voor het doelmatig beheersen van overstromingsrisico's, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid. Het DKI ziet toe op de beschikbaarheid van de benodigde kennis, kunde en instrumenten in de hele keten van de beoordeling van waterkeringen, de uitvoering van HWBP-maatregelen en de zorgplicht.

In het DKI kan ieder zijn eigen onderwerpen agenderen. Als er formele instemming van de achterban nodig is dan moet dat elders (in de formele lijnen, zie hierna) besproken worden. Het DKI kan gebruikt worden om issues aan de orde te stellen en via de verschillende vertegenwoordigers uit het DKI op de juiste tafel neer te leggen. Daarvoor is wel nodig dat de verantwoordelijkheden van deze gremia duidelijk zijn.

Vanuit deze context ziet het DKI zijn rol en verantwoordelijkheid als volgt:

Met opmerkingen [BDd21]: SCHRIJFTEAM
 Johan, Douwe, Maarten en Don
 SCHRIJFTEAM
 Johan en Don. Check door Gert-Jan

- Regisseren van de waterveiligheidsketen (= signaleren, agenderen, adresseren, initiëren). Het DKI beschouwt op tactisch/strategisch niveau het functioneren van de gehele waterveiligheidsketen.
- Behoud van ieders rol en verantwoordelijkheid.
- Organiseren van feedback (leren), elkaar helpen en bij de les houden.
- Scope van de agenda is de benodigde kennis, kunde en instrumenten in de hele keten van de beoordeling van keringen, de uitvoering van HWBP-maatregelen en de zorgplicht.

Binnen het DKI vindt geen besluitvorming plaats met bestuurlijke consequenties. Knelpunten met bestuurlijke relevantie worden dan ook door het DKI –voorzien van advies- op de betreffende bestuurlijke tafels gelegd.

Directeurenoverleg Waterveiligheid

Dit netwerk van directeuren waterveiligheid (waterschappen en RWS) is een niet besluitvormende ontmoetingsplaats voor de sector Waterveiligheid, met als doel het delen van ontwikkelingen uit de uitvoeringspraktijk van zorgplicht, beoordelen, versterken en de calamiteitenzorg. Aan bod komen ontwikkelingen en strategische thema's die urgent zijn en/of landelijk spelen. Het directeurenoverleg kan waar nodig/gewenst regionaal of landelijk onderwerpen agenderen.

Bestuurlijke besluitvorming

Waterschappen

Voor de waterschappen is de formele besluitvormingslijn m.b.t. LBO2:
Werkgroep Waterkeringen (WWK) → Commissie Waterkeringen (CWK).

De WWK is het ambtelijk voorportaal van de commissie waterkeringen (CWK) en stelt de CWK in staat om bestuurlijke standpunten in te nemen op het gebied van waterkeringen. De CWK vormt de spil in het bepalen van gezamenlijke standpunten van de waterschappen op het gebied van waterveiligheid. De CWK is besluitvormend en op een aantal onderwerpen (zaken met financiële en juridische consequenties) adviserend richting Uniebestuur en ledenvergadering.

Rijkswaterstaat

Voor Rijkswaterstaat is de formele besluitvormingslijn m.b.t. LBO2:
Landelijk Programmteam Rijkskeringen → RWS Stuurgroep Rijkskeringen → I&W Stuurgroep Rijkskeringen

Rijkswaterstaat coördineert de beoordeling/toetsing van alle primaire en regionale waterkeringen in haar beheer vanuit het Programma Rijkskeringen. Besluiten over onder meer de planning, benodigde capaciteit en middelen worden in de lijn genomen.

Gezamenlijke besluitvorming

Naast de hiervoor genoemde ambtelijke behandeling binnen de waterschappen en Rijkswaterstaat kan het nodig zijn gezamenlijk besluiten te nemen. Dat gebeurt, afhankelijk van de zwaarte, in:

1. Het Beleidsplatform Waterveiligheid.
2. De Stuurgroep Deltaprogramma.
3. Het Bestuurlijk Overleg Water (voormalige Stuurgroep Water)

Het Bestuurlijk Overleg Water is het hoogste besluitvormende gremium; het brede bestuurlijk overleg van de minister van IenW. Het BO Water heeft als doel het bestuurlijk afstemmen (Minister van IenW, UvW, IPO, VNG, VEWIN, RWS) van het waterbeleid, de uitvoering en de monitoring daarvan. De ILT is, vanwege haar onafhankelijkheid, geen lid. Agendaonderwerpen zijn o.a. de Richtlijn Overstromingsrisico's, de Landelijke beoordeling (LBO2), de financiering van het HWBP en het thema Water in de Tweede Kamer.

Het Programmteam Water (PT Water) adviseert het BO Water over de agenda en geleidt de stukken naar het BO Water.

Afspraken:

- DGWB verzamelt gewenste wijzigingen en verwerkt deze maximaal éénmaal per jaar in een geactualiseerde versie van dit draaiboek.

Elke nieuwe versie doorloopt opnieuw de ambtelijke voorbereiding. Alleen bij significante wijzigingen, zoals wijzigingen in de verantwoordelijkheden of wijzigingen in de bovenliggende Omgevingswetgeving dient het draaiboek bestuurlijk opnieuw te worden vastgesteld. Zie verder [

12. Informatie-uitwisseling

Nationaal Basisbestand Primaire Waterkering (NBPW)

Het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkering (NBPW) heeft een belangrijke rol in de uitvoering van de beoordeling door de beheerder. In het NBPW is landelijk vastgelegd waar de primaire keringen liggen met per dijktraject de Omgevingswaarde (overstromingskansen en faalkansen) zoals vastgelegd in het Bkl. De in het NBPW vastgelegde ligging van de primaire waterkeringen (referentielijn) is de basis voor de beoordeling en de rapportages.

Afspraken

- De beheerder legt de exacte ligging van de primaire waterkering vast in de legger. Het NBPW is (slechts) een referentielijn.
- De minister is verantwoordelijk voor het aanwijzen en afwaarderen van primaire waterkeringen, het vastleggen van de begin- en eindcoördinaten (Omgevingsregeling) en de hoogte van de Omgevingswaarde (Bkl).
- Beheerder van het NBPW is het IHW, in opdracht van DGWB namens de minister.
- De procedure voor het wijzigen van het NBPW is gepubliceerd op IPLO.
- De procedure voor het bepalen en vastleggen van Omgevingswaarden en coördinaten van dijktrajecten in respectievelijk Bkl en Or is gepubliceerd op IPLO.

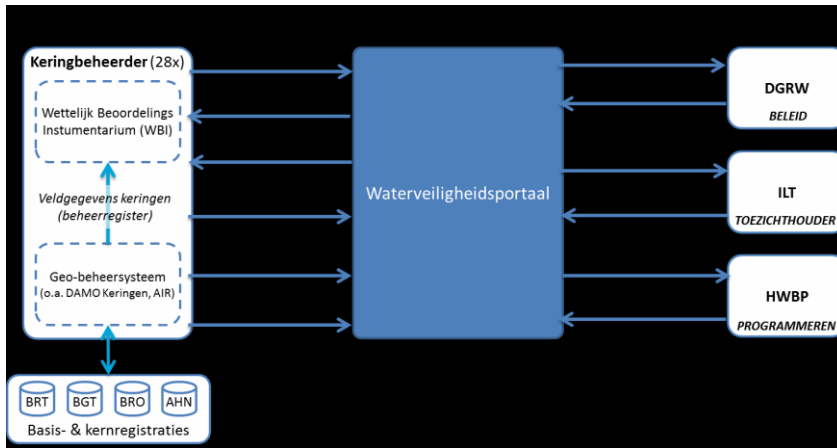
Waterveiligheidsportaal (WVP)

Voor een efficiënte en eenduidige uitwisseling van informatie tussen de verschillende actoren is in opdracht van de Stuurgroep HWBP het Waterveiligheidsportaal ontwikkeld. Het waterveiligheidsportaal is een informatievoorziening van het Rijk en de beheerders die de uitwisseling ondersteunt van relevante informatie tussen de verschillende partijen die zijn betrokken bij het beheer van waterkeringen. De applicatie Riskeer, onderdeel van het Basisinstrumentarium, biedt de mogelijkheid (export, GML-bestand) om de resultaten van de beoordeling aan te bieden aan het waterveiligheidsportaal. Het WVP biedt een publiekelijk toegankelijk overzicht van de meest recent uitgevoerde beoordeling van elk dijktraject. Het WVP bevat daarnaast ook het actuele overzicht van alle geprogrammeerde projecten op het HWBP, inclusief de status (Verkenning, Planuitwerking, Realisatie).

Afspraken

- De beheerders die gegevens (rapportages, resultaten) aan het WVP aanleveren blijven bronhouder van deze gegevens en zijn verantwoordelijk voor de inhoud en actualiteit.
- Wijzigingen kunnen, afhankelijk van het stadium in het proces, rechtstreeks via het portaal worden doorgevoerd of door contact op te nemen met de beheerder van het portaal, IHW. Als hiermee niet tot de juiste informatie in het portaal kan worden gekomen kan er geëscaleerd worden naar de Stuurgroep HWBP.

De hoofdlijnen van de architectuur en gegevensstromen van het WVP zijn in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** Figuur 5 schematisch weergegeven.

Figuur 5 Waterveiligheidsportaal

- Besluitvormingsproces draaiboek].

13. Monitoring en Escalatieprocedure

DGWB, beheerders en ILT blijven net als in LBO1 ook in LBO2 samen optrekken om eventuele hobbels in het proces en/of de uitvoering van de beoordeling snel weg te kunnen nemen. Tijdens de uitvoering van de beoordeling en het opstellen van het Landelijk Veiligheidsbeeld kunnen verschillen van inzicht ontstaan, onder meer betreffende:

- Interpretatie van de Omgevingsregeling, uitvoeren van faalpadanalyses en toepassing van het Basisinstrumentarium;
- Adviezen van het Werkatelier
- Duiding van de uitkomsten van de beoordeling van een of meerdere trajecten;
- Beoordeling van trajecten die onder meerdere beheerders vallen;
- Aansluiting van trajecten op hoge gronden;
- Voortgang van de beoordeling.

De procedure voor het oplossen van de verschillen van inzicht is:

1. Ambtelijk constateren dat er sprake is van verschil van inzicht;
2. DGWB zoekt, vanuit haar regierol, met betrokkenen naar een oplossing;
3. Knelpunten en signalen die een wezenlijke aanpassing vergen van het beoordelingsproces, vereisen snelle, maar zorgvuldige besluitvorming.
4. DGWB verwerkt eventuele wijzigingen in dit Draaiboek, na overleg met alle betrokken partijen zoals genoemd in dit Draaiboek.
5. DGWB communiceert over de doorgevoerde wijzigingen.

14. Communicatie over de resultaten van de beoordeling

De waterschappen, RWS, ILT, de Unie van Waterschappen en het Ministerie IenW volgen een duidelijke communicatielijnt ten aanzien van de resultaten van de beoordeling. Belangrijk is dat alle partijen afstemmen hoe onderling en naar de maatschappij toe transparant, eenduidig en helder wordt gecommuniceerd over zowel de voortgangs- als (tussen)resultaten. De overlegstructuur sluit daarbij aan:

- Agendering van ontwikkelingen, wensen, knelpunten vindt plaats via het AIO;
- Afstemming over de beoordelingsronde en de resultaten naar de omgeving vindt plaats middels de

beoordelingsrapportages en vanuit het Waterveiligheidsportaal. Eventueel noodzakelijke gezamenlijke afspraken i.r.t. communicatie worden voorbereid in de (ad hoc bijeen te roepen) werkgroep Communicatie LBO2, dat het AIO adviseert.

- De werkgroep Communicatie LBO2 kan op verzoek van het AIO, in een voor het doel passende samenstelling, bijeenkomen t.b.v. het uitvoeren van acties of het opstellen van documenten i.r.t. communicatie.
- Het AIO bespreekt de input van de werkgroep en brengt dit zo nodig in ter besluitvorming in een besluitvormingsgremium;
- Door de werkgroep Communicatie LBO1 is in 2020 een woordvoeringslijn opgesteld, met daarin antwoord op enkele vragen die (het resultaat van) LBO1 kunnen oproepen. Deze woordvoeringslijn is opgenomen in Bijlage 4 en wordt in 2023 geactualiseerd.

Voor de interne communicatie en afstemming met betrokken partijen (DGWB, ILT, HWBP, UvW/waterschappen/RWS) zijn al de nodige communicatielijnen ingericht. De communicatie over het BOI en het beoordelingsproces vindt plaats via een gecombineerde "BOI nieuwsbrief", waarvan alle berichten ook op de Helpdesk Water worden gepubliceerd. Tevens wordt er middels factsheets, het voorbeeldenboek en redenerlijnen gecommuniceerd over vraagstukken die zich in de praktijk voordoen en waarvoor wij met elkaar een oplossingsrichting vaststellen. Het vaststellen van de oplossingsrichting gebeurt aan de hand van aangedragen cases en hulpvragen. Deze worden in workshops of hulp op de werkplek behandeld en vervolgens via de nieuwsbrief gecommuniceerd.

De ILT stelt de landelijke rapportage op, waarin de rapportages van de beheerders worden geaggregeerd tot een landelijk beeld en rapporteert over haar bevindingen bij het beoordelingsproces. De ILT brengt de rapportage uit aan de bewindspersoon van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. DGWB stelt beleidsnota op bij de rapportage van ILT met de duiding van de resultaten en is verantwoordelijk voor de communicatie. Beheerders zijn verantwoordelijke voor hun eigen beoordelingen en de communicatie daarover met de regio.

De opzet van de externe communicatie over de voortgang van de beoordelingsronde is om gebruik te maken van bestaande communicatiekanalen. Via het algemeen gedeelte van het Waterveiligheidsportaal communiceren we gezamenlijk over de voortgang van de beoordelingsronde. En ook in de Staat van ons Water zal aandacht worden besteed aan de voortgang en resultaten van de beoordeling.

Vrijgave beoordelingen, communiceren over?

15. Evaluatie LBO-2

De kwaliteitsborging in LBO2 wijkt sterk af van de kwaliteitsborging in LBO1. De kwaliteit wordt niet meer geborgd door het voorschrijven van inhoudelijke regels en instrumenten (waarop een landelijke kwaliteitsborging door ENW heeft plaatsgevonden). Het moment van beoordelen en het gedrag van de kering in de lokale context bepaalt de kwaliteitseisen. Dit vraagt een andere manier van kwaliteitsborging. In de tussenevaluatie (met beheerders, Rijk, programmadirectie HWBP en ILT) wordt de kwaliteitsborging geëvalueerd en, afhankelijk van de aanbevelingen uit de tussenevaluatie, worden het werkatelier of de kwaliteitsindicatoren aangepast.

Afspraken

- ..

Met opmerkingen [BDd22]: SCHRIJFTEAM
Don + Johan.

Bijlage 1 Memo Overzicht Omgevingswetgeving i.r.t. de veiligheid van primaire waterkeringen

toevoegen memo d.d. 21 februari 2022 (bijlage bij internetconsultatie Or)

Bijlage 2 Memo Beschrijving waterveiligheidssysteem en omgaan met nieuwe kennis

toevoegen memo d.d. 10 februari 2022 (bijlage bij internetconsultatie Or)

Bijlage 3 Kwaliteitsdimensies en -indicatoren en daaraan gestelde eisen

Kwaliteits dimensie	Indicator	Eis per fase			
		1. Voorbereiding (Verhaal van de kering t/m Relevante mechanismen)	2. Werkatelier	3. Uitwerking Dominante Faalpaden	4. Rapportage
Compleetheid	Er is voldoende informatie voor het bepalen van de overstromingskans voor het dijktraject. Alle relevante informatie is benut.	Vanuit verhaal van de kering en de aanleiding van de beoordeling (12 jaar voorbij of nieuwe kennis/inzichten met significant effect op overstromingskans) is de benodigde informatie gedefinieerd en in het PvA is aangegeven op welke wijze ontbrekende informatie wordt verkregen.	Het Werkatelier stelt geen eisen aan compleetheid van gegevens.	Met gevoeligheidsanalyses is onderbouwd dat aanvullende informatie niet leidt tot een ander veiligheidsoordeel of veiligheidsopgave. De (conclusies uit) gevoeligheidsanalyses worden besproken in werkatelier en zijn input voor advies vervolg	Maatregelen (handelingsperspectief) zijn onderbouwd op basis van beschikbare informatie.
Consistentie	De keuzes in de verschillende trajecten worden op dezelfde manier gemaakt (landelijk consistent).	Voor de beoordeling wordt niet verwacht dat alle beheerders op de hoogte zijn van de laatste (kennis-)ontwikkelingen. Dit is ook niet van belang bij de bepaling en analyse van relevante mechanismen. De laatste inzichten worden gemobiliseerd in het werkatelier. In het PvA is aangegeven (proces) hoe met adviezen uit het werkatelier zal worden omgegaan.	De beheerder beschrijft per relevant mechanisme welke kennis en instrumenten (versies) hij heeft toegepast in de knopen. De leden van het werkatelier brengen vanuit hun landelijke overzicht voor het dijktraject relevante (nieuwe) kennis en instrumenten (modellen) in die bijdragen aan een scherpere overstromingskans. Het werkatelier adviseert over het toepassen van nieuwe inzichten, rekening houdend met het Technology Readiness Level. Het werkatelier in het algemeen en de externe specialisten in het werkatelier in het bijzonder borgen dat voldoende expertise (laatste inzichten) is gemobiliseerd en dat keuzes voor de verschillende trajecten op dezelfde manier worden gemaakt, niet automatisch leidend tot hetzelfde antwoord.	Voor de analyse van dominante faalpaden worden de laatste inzichten zoals geadviseerd door het Werkatelier meegenomen, tenzij daarvan beargumenteerd wordt afgeweken.	Het advies van het werkatelier wordt opgenomen in rapportage. Aangegeven wordt hoe met het advies is omgegaan.

Stabiliteit	Het resultaat van de beoordeling is stabiel. Het resultaat van de overstromingskansanalyse is stabiel in de zin dat het veiligheidsoordeel en handelingsperspectief niet gevoelig is voor aannames of gebruikte informatie/kennis	Vanuit het verhaal van de kering wordt onderbouwd welke faalpaden relevant voor de overstromingskans van het traject in relatie met het handelingsperspectief. In het PvA is aangegeven welke analyses voor de relevante mechanismen worden uitgevoerd en op welke wijze de stabiliteit wordt onderbouwd.	Het werkatelier adviseert de beheerder t.a.v. de stabiliteit van de (dominante) faalpaden. Wanneer nieuwe kennis, een alternatieve aanpak en/of extra gegevens naar verwachting niet zullen leiden tot een ander oordeel op trajectniveau voor het betreffende faalpad, heeft het ook geen zin hier energie in te steken bij de uitwerking van de dominante faalpaden.	Met gevoeligheidsanalyses is onderbouwd dat aanvullende informatie of nadere analyses niet leiden tot een ander veiligheidsoordeel of handelingsperspectief. De (conclusies uit) gevoeligheidsanalyses worden besproken in werkatelier en zijn input voor advies vervolg	
Betrouwbaarheid	De beoordeling is vrij van toevallige fouten. De gebruikte kennis en instrumenten zijn op de juiste manier toegepast.	Kans op toevallige fouten is voldoende klein door de kwaliteitsborging van de beheerder. De kwaliteitsborging van de beheerder is in het PvA beschreven. Reviewcommentaar, zowel intern als extern (collegiale toets KKP, extern bureau) als van het werkatelier is navolgbaar verwerkt, niet verwerkt + reden.	Het werkatelier adviseert over de juiste aanpak, maar controleert niet of de aanpak goed is uitgevoerd.	De uitgangspunten voor de analyse van een dijktraject zijn onderling consistent en onderbouwd. Analyses van verschillende mechanismen zijn 'hazard' consistent.	Uitgangspunten en keuzes worden vastgelegd in het logboek
Objectiviteit	De totstandkoming van de beoordeling is zoveel mogelijk vrij van de invloed van voorkeuren en opvattingen van de beheerder of het adviesbureau dat de beoordeling heeft uitgevoerd.	Opvattingen en interpretatie voor uitvoering beoordeling worden expliciet benoemd en gemotiveerd in PvA.		Opvattingen en interpretaties tijdens de uitvoering worden gerapporteerd in het logboek.	Impact van eventuele opvattingen en interpretaties op veiligheidsoordeel en handelingsperspectief worden expliciet gerapporteerd
Validiteit	De analyses die worden uitgevoerd zijn valide, dat wil zeggen dat de juiste analyses zijn uitgevoerd.	De analyses worden onderbouwd vanuit: - het verhaal van de kering - aanleiding en doel beoordeling - handelingsperspectief / het gebruik van de informatie uit beoordeling	Met plausibiliteitscheck vindt een duiding van de analyse van relevante mechanismen plaats: Wat betekent dit voor het verhaal van de kering. De duiding wordt besproken in het werkatelier en is input voor advies vervolg.		Met plausibiliteitscheck vindt een duiding van de analyse van dominante faalpaden plaats: Wat betekent dit voor het verhaal van de kering.

Met opmerkingen [BDd(D23): Vreemde indicator. Bayes = subjectief kansbegrip.
https://www.boomhogeronderwijs.nl/media/8/9789039527030_20070845_9789039527030_inkijkexemplaar.pdf

Met opmerkingen [BDd(D24): *de juiste* of passend bij de situatie? Meer wegen naar Rome.

Deskundigheid	Benodigde kennis en ervaringen zijn gemobiliseerd	Benodigde expertise wordt op basis van het verhaal van de kering gemobiliseerd	De juiste mensen zijn aanwezig in werkatelier		De juiste expertise wordt gemobiliseerd voor de analyse dominante faalpaden
Navolbaarheid	De totstandkoming van de beoordeling is transparant en onderbouwd.				Keuzes worden gerapporteerd in het logboek
Conformiteit	De beoordeling is uitgevoerd volgens het proces en randvoorwaarden beschreven Bijlage XXXIIA en Bijlage XXXIIB.	Het verhaal van de kering en plan van aanpak van een dijktraject bevat tenminste de in Bijlage XXXIIA beschreven elementen.		Er wordt voldaan aan de randvoorwaarden die in Bijlage XXXIIB zijn gesteld. Kwaliteit van gebruikte instrumenten, die niet in het basisinstrumentarium staan, zijn onderbouwd.	Er wordt voldaan aan rapportageverplichtingen uit Bijlage XXXIIA

Met opmerkingen [BDd(D25): Wat is juist? Geschikt? Themadeskundig?

Met opmerkingen [BDd(D26): Deze zijn nog niet echt SMART

Bijlage 4 woordvoeringslijn resultaten LBO2
PM